

Mert megmentetted életem a haláltól, lábamat az elbukástól, hogy Isten előtt járjak az élők világosságában.

Zsolt 56,14

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXIX. évf. 2. (3880.)
2023. január 8. Ára 360 Ft

Mértékadó
Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

Az Egyház és az igazság szolgálatában

XVI. Benedek emeritus pápa
életútja és küldetése

XVI. Benedek emeritus pápa 2022. december 31-én reggel 9 óra 34 perckor elhunyt a vatikáni Mater Ecclesiae-kolostorban. Január 2-án, hétfőn reggel az emeritus pápa testét a vatikáni Szent Péter-bazilikában felravatalozták, imádsággal elbúcsúzhattak tőle a hívek, és leróhatták előtte kegyeletüket. XVI. Benedek temetésére – lapzártánk után – január 5-én, csütörtökön 9.30 órakor kerül sor a Szent Péter téren, a szertartást Ferenc pápa vezeti. Az alábbiakban Kránitz Mihály teológus, egyetemi tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Hittudományi Kara Alapvető Hittan Tan-
székének vezetője, prodékán emlékezik az emeritus pápára.

XVI. Benedek pápa, Szent Péter 265. utóda a legfőbb pásztori gondossággal vezette az egész Egyházat az üdvösség útján. Hangsúlyozta a más keresztény egyházakkal és egyházi közösségekkel való elmélyült teológiai párbeszéd fontosságát, valamint sürgette a más vallásokkal, de különösen a zsidósággal folytatott dialógust. Hűséggel, kiváló felkészültséggel és a Szentlélek támogatásával megfelelő módon volt képes felragyogtatni Krisztus igazságát a 21. századot kezdő világban.

A kegyelem indítása

Talán kevés az olyan gyermek, akit már négy órával a születése után megkeresztelnek, mégpedig nagyszombaton, és élete ettől fogva a húsvétvasárnapba vezető úton halad.

(Folytatás a 6–7. oldalon)

Fotó: Vatican News

Ukrajna: Egy haditudósító
tapasztalatai
5. oldal

A kiengesztelődés útján
Fáklyás felvonulás a békéért
9. oldal

Pelétől
búcsúzunk
8. oldal

Korunk legnagyobb katolikus teológusa távozott

Kilencvenöt éves korában, december 31-én elhunyt XVI. Benedek emeritus pápa. Az alábbiakban Erdő Péter bíboros, prímás megemlékezését olvashatják.

Mély fájdalommal fogadtam Benedek pápa halálhírét. Teológusként, bíborosként, hivatalban lévő, majd visszavonult pápaként meghatározó személyisége volt Egyházunk életének. Világosságot és derűt sugárzott még gyengesége és betegsége éveiben is. Személyében korunk legnagyobb katolikus teológusa távozott közülünk.

Érezte, értette az idők jeleit. Szívében hordozta a II. Vatikáni Zsinatot, amelynek – szakértőként – még résztvevője volt. Láttá az Egyházunkat, Európát és az emberiséget fenyegető veszélyeket, de tisztában volt a megnyíló távlatokkal és reménységünk okával is. Tudta, hogy a hit területén is létezik igazság, és hogy

azt szeretetben kell képviselni. Ugyanakkor utolsó nagy enciklikájában (Caritas in veritate) hitet tett amellett, hogy a társadalmi téren megnyilvánuló szeretet is az igazságban gyökerezik, ebből nyeri hitelességét: a társadalomban hirdette meg Krisztus szeretetének igazságát.

Igazi európai volt. Tudta türelmesen meghallgatni mások véleményét. Döntései során figyelembe is vette az így felmerült szempontokat. A párbeszéd embere volt. A merev formalizmus éppúgy távol állt tőle, mint a kislelkű önfeladás. Jürgen Habermasszal folytatott dialógusa világ-nézetünk és kultúránk alapvető kérdéseivel néz szembe. Jó ismerte és értette magyar népünk gondjait és örömeit, szeretettel és érdeklődéssel kísérte a budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus eseményeit is.

(Folytatás a 3. oldalon)

Tudás és emberség

Veres András püspök gondolatai az emeritus pápáról

A gondviselő Isten nagyon megáldott bennünket, akik az emberiség történetének egy ilyen rendkívül nehéz időszakában élünk. Két világháború után, s azóta is több helyi katonai konfliktus közepette, az ideológiai és kultúrharok véres és kevésbé véres, de annál agresszívebb eseményeiben az Egyháznak, s legfőképpen Péter utódainak sok feladat jutott. E küzdelmekben olyan szent életű pápák vezették az Egyházat, akik világos tanításukkal és egyértelmű erkölcsi útmutatásukkal joggal váltak erkölcsi tekintéllyé még a

nem katolikusok számára is. Elég csak a legutóbbiakat említenünk: Szent XXIII. János pápa, Szent VI. Pál pápa, Boldog I. János Pál pápa, Szent II. János Pál pápa. Az ő nyomdokaikban haladt a 2005-ben pápává választott XVI. Benedek, akit ekkorra már jól ismert az egész világ mint az Egyház Tanítóhivatalának erős oszlopát, aki személyében teológiai kapcsolatot jelentett a II. Vatikáni Zsinat atyáival, és tevékenyen részt vett a zsinati dokumentumok kidolgozásában.

(Folytatás a 3. oldalon)

A mennyországnak szíve van

XVI. Benedek
„karizmatikus mariológiája”

XVI. Benedek pápai jelmondata – *Cooperatores Veritatis* (Az Igazság munkatársai) – az igazság szenvedélyes keresését és színvonalas kifejtését tekintve máriás tanításának egészét és részleteit is áthatja. Meggyőződése, hogy ha Krisztust, az Egyházat, a teremtest vagy magát az embert illető igazságokban akarunk elmélyülni, Krisztus Anyjához kell visszatérnünk. Máriás tanításának célja nem az egyoldalú dogmatikus hangsúlyokkal tarkított, száraz, doktrinális elmélyítés, hanem valódi máriás teológia művelése, mely alapján véve az üdvörténeti kontextusból táplálkozik, és velünk élő személyként tekint Isten Anyjára. Dialógusra készen merít más keresztény felekezetek megközelítéséből is (különösen az ortodoxiából), kitérve azok felé – és más monoteista vallások felé is – a katolikus Mária-tant és -tiszteletet. Róma emeritus püspöke – Salvatore Perrella mariológus szavaival élve – mintegy „karizmatikus mariológiát” művel, amelyben Mária mint az Egyháznak a Lélekben élő ősmintája és az Egyháznak adott ajándék (vö. Jn 19,25–27) életszerűen szerepel. Éppen azért, mert a számára is oly fontos zsinati tanítást életre váltva maga is szívesen szemlélte Isten Anyját az Egyház misztériumában, méltó folytatásaként Szent II. János Pál pápa Máriáról szóló „emberközpontú” tanítóhivatali megnyilatkozásainak.

Benedek pápa mariológiájának éppen ezt az emberközpontú dinamikáját mutatja, hogy felismerése szerint Isten az üdvörténet során nemegyszer élő személyekhez „köti magát”, így „Mária igenje teret nyit számára, melyben sátrát felverheti, [...] ő maga is az Egyház kezdete, mely az Új Jeruzsálemre mutat”. Szembetűnő az is, hogy a Hittani Kongregáció egykori prefektusa nem művel „lélektelen teológiát”: Mária személyével kapcsolatban többször említi *anyai Szívét*. A 2008. évi Szeptőlteni Fogantatás-ünnepi beszédében kifejti: „Miként egy gyermek az édesanyjára emeli szemeit, és mosolyogni látva őt elfelejt minden félelmet és fájdalmat, így mi is, Máriára tekintve, felismerjük benne »Isten mosolyát«, az isteni világosság szeptőlteni visszatükröződését, és új reményre lelünk a világ megannyi problémája és drámája közt is.”

Mária Szíve pedig Jézus Szíve felé fordul, belőle meríti azt a szeretetet, amely anyai Szívét az isteni szeretet tükrévé teszi, és személyét az „Irgalmasság Anyjává” avatja.

A szenvedő ember iránti szeretetet a kereset alatt álló Máriától tanulhatjuk.

(Folytatás a 2. oldalon)

ISSN 0133-1205

23002

2022. december 31-én 17 órakor a Szent Péter-bazilikában a Szentatya vezette a Szűz Mária, Isten anyja tiszteletére tartott első esti dicséretet, melyet szentségimádás, a „Te Deum” himnusz eléneklése és eucharisztikus áldás követett. Beszédében a kedvesség fontosságát hangsúlyozta. A szertartás után meglátogatta a Szent Péter téren felállított betlehemet. Ferenc pápa XVI. Benedek emeritus pápáról is megemlékezett homíliájában, melynek teljes fordítását közreadjuk.

„Asszonytól született” (Gal 4,4).

Amikor az idők teljességében Isten emberré lett, nem az égből alászállva jött a világba, hanem Máriától született. Nem egy nőben, hanem egy nőtől született. Ez alapvetően más: azt jelenti, hogy Isten tőle akart testet venni. Nem használta őt, hanem az igényét, a beleegyezését kérte. És Máriával elkezdődött egy bűntől mentes, kegyelemmel és igazsággal, szeretettel és hűséggel teli emberség kihordásának lassú útja. Egy szép, jó és igaz emberség, Isten képe és hasonlatosságára, mégis a mi testünkbe szöve, melyet Mária kínált fel; sosem önelkülre; mindig az ő beleegyezésével; szabadságban, ingyenességben, tiszteletben, szeretetben.

Isten ezt az utat, ezt a módot választotta, hogy belépjen a világba és a történelembe. És ez az mód annyira lényegi fontosságú, mint mint maga a tény, hogy eljött. Mária istenanyasága – szüzi anyaság, termékeny szüzesség – az a mód, amely megmutatja Isten szabadságunk iránti rendkívüli tiszteletét. Ő, aki nélkü-

lünk teremtett bennünket, nem akar nélkülünk üdvözíteni bennünket (vö. Szent Ágoston: 169. beszéd, 13).

Ez az út, melyen eljött, hogy megmenten bennünket, az az út, amelyen minket is hív, hogy kövessük őt, hogy vele együtt folytassuk az új, szabad, kiengesztelődött emberség szövését. Ez a cél: a kiengesztelődött emberség! Olyan stílus, a hozzánk való viszonyulás olyan módja ez, amelyből a jó és méltóságteljes együttélés számos emberi erénye származik. Az egyik ilyen erény a kedvesség, a testvériséget és a társadalmi barátságot elősegítő életstílus (vö. *Fratelli tutti* enciklika, 222–224).

És ha már a kedvességről beszélünk, ebben a pillanatban gondolataink akaratlanul is kedves XVI. Benedek emeritus pápánkra irányulnak, aki ma délelőtti távozott el közülünk. Meghatódva emlékezünk oly nemes és kedves személyére. Mély hálát érzünk szívünkben: hálát Isten iránt, amiért az Egyháznak és a világnak adta őt; hálát öríranta mindazért a jóért, amit végbevitt, de főképp hívó és imádásosság tanúságtételéért, különösen visszavonult életének ezekben az utolsó éveiben. Egyedül Isten ismeri közbenjárásának, az Egyház javára felajánlott áldozatainak értékét és erejét.

Ma este szeretném újra figyelmetekbe ajánlani a *kedvességet* mint polgári erényt is, különösen a római egyházmegyére gondolva.

A *kedvesség* fontos összetevője a párbeszéd kultúrájának, és a

párbeszéd elengedhetetlen ahhoz, hogy békében éljünk, hogy testvéreként éljünk, akik nem mindig jönnek ki egymással – ez normális –, de akik mégis beszélnek egymással, meghallgatják egymást, megpróbálják megérteni és segíteni egymást. Gondoljunk csak arra, „mivé lenne a világ a családokat és közösségeket egyben tartó sok nagylelkű ember türelmes párbeszéde nélkül. A nézeteltérésekkel és konfliktusokkal ellentétben a kitartó és bátor párbeszédnek nincs hírértéke, mégis csendesen segíti a világot, hogy jobban éljen” (uo., 198). A kedvesség tehát a párbeszéd része. Ez nem csak „jólneveltség” kérdése; ez nem „etikett” vagy udvariasság kérdése. Nem, itt nem erre gondolunk, amikor kedvességről beszélünk. Hanem egy erényre, amelyet újra magunkévá kell tennünk és mindennap gyakorolnunk kell, hogy szembe-ússunk az árral és humanizáljuk a társadalmat.

Mindenki látja, mennyi kárt okoz a fogyasztói individualiz-

mus. A legsúlyosabb kár pedig az, hogy másokat, a körülöttünk lévő embereket úgy érzékeljük, mint akik akadályozzák nyugalmunkat, kényelmünket. A többiek „kellemetlenkednek”, zavarnak bennünket, elveszik az időnket és az erőforrásainkat, melyek arra szolgálnának, hogy azt tegyük, amit szeretnénk. Az individualista és fogyasztói társadalom hajlik az agresszivitásra, mert ebben a többiek versenytársak, akikkel versenyezni kell (vö. uo., 222). Mégis, épp az ilyen társadalomban, a legnehezebb helyzetekben is, vannak olyan emberek, akik megmutatják, hogy „még mindig lehetséges a kedvesség mellett dönteni”, és így, életstílusukkal „sötétségben ragyogó csillagokká válnak” (uo.).

Szent Pál – ugyancsak a *Galatáknak írt levélben*, melyből e liturgia olvasmánya is származik – a Szentlélek gyümölcseiről beszél, és ezek között egyet a görög khrésztotész szóval nevez meg (vö. Gal 5,22). Itt találjuk, amit „kedvesség” alatt érthetünk: jóin-

dulatú magatartás, mely támodat és vigasztal másokat, kerül minden keménységet és durvaságot. Ezzel a felebarátainkkal való bánásmóddal ügyelünk arra, hogy szavakkal vagy gesztusokkal meg ne bántuk őket; igyekszünk könnyíteni terheiket, bátorítani, megerősíteni, vigasztalni őket; és sosem alázzuk meg, sosem bántjuk vagy vetjük meg őket (vö. *Fratelli tutti*, 223).

A kedvesség ellenszer társadalmunk néhány patológiája ellen: a kegyetlenség ellen, mely sajnos méregként behatolhat szívünkbe és megmérgezheti kapcsolatainkat; a szorongás és a szétszórt kapkodás ellen, melyek miatt magunk körül forgunk és elzárkózunk másoktól (vö. uo., 224). Minden-napi életünknek ezek a „betegségei” agresszívvá tesznek bennünket, és képtelenné arra, hogy engedélyt, bocsánatot kérjünk, vagy egyszerűen csak köszönetet mondjunk. Az együttélés három emberi szava: „szabad?”, „elnézést”, „köszönöm”. Ezzel a három szóval előrehaladhatunk a békében, az emberi barátságban! Ezek a kedvesség szavai: „szabad?”, „elnézést”, „köszönöm”. Erdemes gyakran használnuk őket életünkben: „szabad?”, „elnézést”, „köszönöm”. És amikor az utcán, vagy egy üzletben, vagy egy hivatalban kedves emberrel találkozunk, elcsodálkozunk, kisebb csodának tartjuk, mert sajnos a kedvesség már nem túl gyakori. De hál’Istennek vannak még kedves emberek, akik félre tudják tenni saját gondjaikat, hogy odafigyelje-

nek másokra, hogy rámosolyogjanak másokra, hogy bátorítsák őket, hogy meghallgassák azokat, aki szeretné kiönteni a lelküket (vö. uo.).

Kedves testvéreim, úgy gondolom, hogy ha újra megéljük a kedvességet mint személyes és polgári erényt, az nem kis mértékben segíthet a családok, a közösségek, a városok életének javulásában. Ezért a Róma városa előtt álló új évre tekintve szeretném azt kívánni mindannyiunknak, akik itt élünk, hogy növekedjünk ebben az erényben: a kedvességben. A tapasztalat azt mutatja, hogy ha ez életstílusunkká válik, akkor egészséges együttélést teremthet, az agresszió és a közömbösség feloldásával humanizálhatja a társadalmi kapcsolatokat (vö. uo.).

Nézzünk Szűz Mária ikonjára! Ma és holnap itt, a Szent Péter-bazilikában a Potenza melletti Carmine di Avigliano-i Szűzanya képe előtt is kifejezhetjük tiszteletünket. Ne vegyük természetesnek az istenanyaság misztériumát! Ámuljunk el Isten választásán, aki ezerféleképpen megjelenhetett volna a világban, megmutatva hatalmát, ehelyett teljes szabadság mellett akart megfoganni Mária méhében, kilenc hónapon át akart fejlődni, mint bármelyik magzat, és végül tőle, egy asszonytól akart megszületni.

Ne menjünk el olyan gyorsan efelett, álljunk meg egy kicsit szemlélődni és elmélkedni, mert az üdvösség misztériumának egy lényegi részével találkozunk itt. És próbáljuk meg elsajátítani Isten „módszerét”, a részéről tapasztalható végtelen tiszteletet, mondhatni a „kedvességét”, mert a Szűzanya isteni anyaságában rejlik az út egy emberibb világhoz!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

A mennyországnak szíve van

XVI. Benedek „karizmatikus mariológiája”

(Folytatás az 1. oldalról)

Benedek pápa 2013-ban a lourdes-i Szűz Mária emléknapján jelentette be lemondását, a betegek világnapján, mintegy szolidaritást vállalva a szenvedőkkel, és mindenképpen a Szűzanya „árnyékában”, akinek már kezdetben oltalmába ajánlotta péteri szolgálatát.

Róma emeritus püspökének máriás tanítása megsejteti, hogy a názáreti Szűz alakja nem vész el sem a múltban, sem az egyes korszakok teológiai útvesztőiben, hanem átível azokon, és e vitalitás éppen a Lélek *dinamizmusának* köszönhető. Ezzel tovább mélyíti a „*cum Maria*” megközelítést, amely fölébe emelkedik a „dicsőséges Mária” és az Isten zárandok népe közötti szellemi szakadéknak, kivonva a mariológiát a „Krisztus és az Egyház közé állított” középkori felfogásból. A bűntelen ősszállapot tisztasága, az anyaság ajándéka, az Istennel és az emberekkel való közösségalkotás, a felelős döntés, az exodus tapasztalata (tudniillik szabadság, a rossz rabságából), a szegénységében felemelt és a Lélek felszabadító tevékenységét (lásd: *Magnificat*) megélt, testben-lélekben megdicsőülésre hívott ember paradigmája rendre megjelenik XVI. Benedek pápa máriás megnyilvánulásaiban. A „mariologia breve” minősítés,

amelyet némelyek könnyelműen és a megbélyegzés szándékával emlegetnek Benedek pápával kapcsolatban, az ő tanításában egyáltalán nem igénytelen szűkszavúságot jelent, hanem egyszerű, pontos és tömör megfogalmazásban kifejtett, a biblikus gyökerektől el nem szakadó, tanításában magas szintű és lelkeségében mély, Máriának az üdvörtörténetben betöltött központi szerepét megmutató, Krisztus-központú és az Egyház által megélt, szintizsza katolikus tanítást, melyet a hit, a remény és a szeretet dinamikája is mélyen átjár.

Valójában nem tapasztalható „éles váltás” XVI. Benedek és Ferenc pápa között mariológiai téren. Benedek tanítása előkészíti azt a Máriáról alkotott hiteles képet, amelyet utóda jól felhasznál a mindenkire kiterjedő dialógusban; a hit és evangélium örömeinek újrafelismerésében és továbbadásában; a befogadás témájában; a hit erejének egyszerű újrafelfedezésében; az Egyház Anyjának nem a teológiai fogalmak által „elnyelt”, hanem a keresztény mindennapokban tapasztalt jelenlétének bemutatásában, akit mind a születő, mind a beteljesült Egyház alakjaként a kegyelem tölt be; a teremtés eredeti tisztaságában és értékelésében (lásd: teremtésvédelem), valamint a család, a béke és az emberiség fogalmának megerősítésében.

Róma emeritus püspöke bátran tekint a jövőbe, amely elképzelhetetlen Krisztus nélkül. Elkötelezett a „közelebbi jövő” iránt is, melyben az Egyházra bízott isteni Igazság továbbadásában Mária mint az „Új Evangelizáció Csillaga” közreműködik, éppen úgy, hogy most is magát a megtestesült Igét „közli” a világgal. Benedek ugyanakkor élő hittel és reménnyel tekintett a „távolabbi jövőbe” is: a mennyország felé, amely élő személyek boldog *communio*-ja a Szentháromsággal és az immár megdicsőült Egyház valamennyi tagjával. E végső állapot egyáltalán nem nyomasztó, hanem nagyon is reménykeltő, örömteli hazatalálás, amint arra maga is többször rámutatott. Benedek pápától búcsúzva erősítsék meg mindezt bennünk is 2005 Nagyboldogasszony-ünnepén Castel Gandolfóban elhangzott homíliájának szavai, melyekkel maga biztosította a híveket arról, hogy az Egyház Anyjának övéi iránt megmutatkozó szeretete soha nem múlik el, hanem Krisztusban nyer teljességet, és minket is segít elérkezni hozzá: „A mennyország számunkra már nem egy nagyon távoli és ismeretlen hely [...] A mennyben van egy édesanyánk. Az ég nyitva áll, a mennyországnak szíve van.”

Kovács Zoltán
mariológus

Korunk legnagyobb katolikus teológusa távozott

(Folytatás az 1. oldalról)

Továbbra is érvényesek Ferenc pápa róla mondott szavai: „mindnyájan érezzük spirituális jelenlétét, tudjuk, hogy imáival elkíséri az egész Egyházat (...), teológiai munkássága továbbra is gyümölcsöző és hatékony”.

Jelmondata ez volt: *Cooperatores Veritatis* – Az Igazság munkatársai. Nem csupán vágyak és vélemények hullámszásának fogta fel a teológiát, ahogyan a többi tudományokat sem, hanem az igazság őszinte, módszeres és szenvedélyes keresésének. A katolikus hitet pedig a változó korok emberéhez változó nyelven szóló, de azonosságát és folyamatoságát megőrző, igaz tanításként élte meg és adta elő. Ennek az igazságnak az alapja és teljessége maga Krisztus, aki valódi történelmi személy, akinek tanítását, életét, halálát és fel-

támadását történelmi forrásokból és az Egyház hagyományából valóban megismerhetjük. Ezért írta Benedek pápa – teológiai munkásságának betetőzéseként – *A Názáreti Jézus* című könyvét, amely bölcs üzenet és megerősítés számunkra.

Első ünnepélyes pápai szentmiséjének homíliájában Jézusról beszélt, aki jó Pásztorként megkeresi és vállára veszi az eltévedt bárányt. Ez az eltévedt bárány – mondta – maga az emberiség! Jézusnak, a jó Pásztornak ebben a nagyszerű küldetésében volt munkatársa Benedek pápa, s ebben kell részt vennie az egész Egyháznak is. Bízunk abban, hogy Benedek pápa már a mennyei Atya házából kíséri imájával ennek a nagy műnek a teljesítését.

Erdő Péter
bíboros, prímás

A pápa utolsó szavai: „Uram, szeretlek!”

XVI. Benedek személyi titkára, Georg Gänswein érsek idézi az emeritus pápa utolsó szavait, amelyeket néhány órával a halála előtt, az éjszaka folyamán mondott. Joseph Ratzinger papi szolgálatát éppen Jézus, „a Szeretett” keresése jellemezte a leginkább, ahogyan erre maga Ferenc pápa is emlékeztetett 2016-ban.

Andrea Tornielli, a *Vatican News* főszerkesztője írja: XVI. Benedek emeritus pápa utolsó szavait egy ápoló hallotta az éjszaka közepén. Ez december 31-én hajnali 3 óra körül történt, néhány órával a halála előtt. Amikor még nem kezdődött el Joseph Ratzinger haláltusája, munkatársai és asszisztensei egymást váltották a gondozásában. Akkor viszont csak egyetlen ápoló volt vele, aki nem tudott németül. „XVI. Benedek – beszéli el megindultan titkára, Georg Gänswein érsek – suttogó hangon, de jól kivehetően, olaszul mondta: »Uram, szeretlek!« Abban a pillanatban én nem voltam ott, de az ápoló nem sokkal később beszámolt róla. Ezek voltak az utolsó érthető szavai, mert utána már nem tudta kifejezni magát.”

„Uram, szeretlek!” – ez szinte összefoglalja Joseph Ratzinger életét, aki évek óta készült a Teremtőjével való végső, személyes találkozásra.

Ferenc pápa 2016. június 28-án, emeritus elődje pappá szentelésének 65. évfordulóján

azt az „alapvonást” kívánta megragadni, amely végigvonult Joseph Ratzinger hosszú papi pályafutásán: „A papságról szóló sok szép írása egyikében azt hangsúlyozza, hogy Simon végső elhívásának órájában Jézus, tekintetét rá szegezve, csupán egyvalamit kérdez tőle: »Szeretsz-e engem?« Milyen szép és igaz ez! Mert itt, ahogy mondja nekünk, ebben a »szeretsz-e engem?« kérdésben alapozza meg az Úr a pásztorkodás igazi értelmét. Hiszen csak ha szeretet van az Úr iránt, akkor tud pásztorkodni rajtunk keresztül: »Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek.«”

„Ez az a vonása – folytatta XVI. Benedekről szólva Ferenc pápa –, amely egész papi és teológiai szolgálatában eltöltött életét uralja, s amelyet nem véletlenül határozott meg úgy, hogy »a Szeretett keresése«. Valóban ez az, amiről mindig tanúságot tett és tesz ma is: hogy a döntő dolog, ami minden egyes napunkat, bármi jöjjön is, keretbe foglalja, s ami minden mást megalapoz, az az, hogy az Úr valóban jelen van, hogy vágyunk rá, bensőleg közel vagyunk hozzá, szeretjük őt, valóban hiszünk benne, és, mivel hiszünk benne, igazán szeretjük őt. Ez a szeretet az, ami betölti a szívünket, ez a hit az, ami lehetővé teszi, hogy biztonságban és békésen járjunk a vízen, még a vihar közepette is, ahogyan Péter tette.”

Fordította: Hollósi Judit
Forrás és fotó: Vatican News

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2023. január 9-én, hétfőn 18 órai kezdettel a budapesti Szent István-bazilikában szentmise keretében emlékezik meg az emeritus pápáról. A gyászmise főcelebránsa Erdő Péter bíboros, prímás, érsek úr lesz.

A szentmisére szeretettel várunk mindenkit, hogy együtt adjunk hálát XVI. Benedek emeritus pápa életéért. Csatlakozva Ferenc pápához továbbra is kérünk minden jószándékú embert, hogy imáiban emlékezzen meg az emeritus pápáról, továbbá buzdítjuk minden testvérünket, imádkozzon Szentatyánkért és az egész Egyházért.

Budapest, 2022. január 2.
az MKPK Titkársága

(Folytatás az 1. oldalról)

Most, halála után bizonyára még több kutatás fog rámutatni arra az általa képviselt teológiai folytonosságra, amely segítette és ma is segíti az Egyházat a zsinati úton.

Talán nem illetlen dolog egy ilyen megemlékezésben azokra a személyes élményekre is utalni, amelyek az emeritus pápa személyét annyira megnyerővé, kedvessé és közvetlenné tették. Az ateista diktatúra ellenére a '70-es, '80-as években néhány könyve magyarul is megjelent, amelyeket mi, papságra készülő növendékek nagy becsben tartottunk. Abban az időben számunkra ezek az idegen nyelvből lefordított teológiai művek jelentették az élő kapcsolatot a Világegyházzal. Így érthető, hogy milyen magasságokban állt előttünk Joseph Ratzinger bíboros, a teológus. Ezeket előrebocsátva talán e sorok olvasói számára is érzékelhetővé válik a vele való első, megdöbbentő „találkozásom”, amely 1983 szeptemberében a római Szent Péter téren történt. A reggeli órában az egyik római ösztöndíjas fiatal pap kísért el a bazilikába, ahol akkor jártam először. Már önmagában a hely, a tér és a bazilika látványa is rendkívül lenyűgözött, mintha nem is a földön jártam volna. S ekkor a kísérom hirtelen odasúgta:

Nézd, ott megy Ratzinger bíboros! Mint kiderült, reggelente – munkába menet, kezében a kis aktatáskájával – így szokott keresztülmenni a téren. Ezt később is gyakran láthattuk. Alázatát, szerénységét, közvetlenségét többször megtapasztalhattuk a Német–Magyar Kollégiumban, ahol elég gyakori vendég volt. Mi, növendékek mint óriásra tekintettünk rá, s csak megilletődötten mertük megszólítani, ő viszont egyszerű közvetlenséggel oldotta fel e helyzetek számunkra feszélyezett pillanatait.

Akik találkozhattak vele, bizonyíthatják, hogy később pápaként is megőrizte ezt a szerénységét és közvetlenségét. Jó volt a közelében lenni, és nagy megtiszteltetésnek éreztük, ha sikerült néhány szót váltanunk vele. Mélyen megmaradt bennünk, püspökökben, hogy az „ad limina” látogatáskor is mennyire közvetlen, személyes tudott lenni. Az egyéni elbeszélgetések alkalmával nemcsak az egyházmegye helyzete, hanem a püspök, az ember is érdekelt a pápát.

Most, amikor előrement az „atyai házba”, emlékezzünk meg róla közös és egyéni imádságainkban! Szent életű elődök nyomában járt, s hisz-

ságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökön-örökké, miként a csillagok.” (Dán 12,3) Ő olyan tanító volt, aki a legelvontabb igazságokat is ért-

”

Jó volt a közelében lenni, és nagy megtiszteltetésnek éreztük, ha sikerült néhány szót váltanunk vele.
Mélyen megmaradt bennünk, püspökökben, hogy az „ad limina” látogatáskor is mennyire közvetlen, személyes tudott lenni

szük, hogy a „szentek dicsőségébe” is követte őket. Tanuljunk tőle! Írásaival olyan gazdag ismeretet hagyott ránk, amely közelebb segítheti mind a kétkézi munkásembert, mind a tudós professzort Isten mélyebb megismeréséhez. Az ő esetében is igaz, amit a próféta mondott: „Akik igaz-

heten tudta megfogalmazni tanítványai és olvasói számára.
Az élet realitását szem előtt tartó tanításának néhány sora álljon itt befejezésül, amely jól mutatja gondolkodásának és világlátásának lényegét. Szavai ma is aktuálisak, annak ellenére, hogy még 2005. április

18-án hangzottak el a Szent Péter-bazilikában, közvetlenül a pápává választása előtt: „Mennyi ideológia és mennyi divatos eszme szele fújdogált az utóbbi évtizedekben, és mennyi keresztény eszmének apró bárkait ide-oda hányták ezek a szelek! A marxizmus, a liberalizmus, sőt a szabadoosság, a kollektívizmus és a radikális individualizmus, az ateizmus és a ködös vallási miszticizmus, az agnoszticizmus és a szinkretizmus... Az Egyház Credója szerint vallott világos hitet olykor fundamentalizmusként bélyegzik meg, míg a relativizmusra sokan mint a mai korban egyedül lehetséges magatartásformára tekintenek. A relativizmus diktatúrája van kialakulóban, amely semmit nem ismer el, ami végleges, és egyedül a saját akaratát és vágyát teszi meg mértéknek.” (*Magyar Kurír*, 2005. április 19.)

Imádkozzunk XVI. Benedek emeritus pápa üdvösségéért, Krisztus mostani földi helytartójáért, Ferenc pápáért és az egész Egyházért, hogy ezt a küzdelmet eredményesen tudja megvívni minden ember javára!

Veres András
győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

A BIBLIA ÜZENETE

Megnyílt az ég...

Mt 3,13–17

A karácsonyi idő most zárult. Kicsit visszatekingetünk ünnepeinkre; nem olyan rég volt karácsony, s a másnapján, december 26-án, Szent István diakónus ünnepén hallhattuk, amit a mai evangélium is rögzít: „Látom a megnyílt eget!” Urunk megkeresztelkedésének ünnepén is örömmel kell eltöltenie minket, egészen egyszerűen azért, mert megnyílt az ég. E tény mellett ne menjünk el olyan könnyen! Ha még inkább visszatekingetünk, s adventi készülletünkre gondolunk, hányszor énekeltük, imádkoztuk: „Harmatozzatok, egek... Nyíljék meg a föld, és teremje az Üdvözítőt!” Ugye nem gondoljuk, hogy megannyi adventi imádságunk gyümölcstelennek bizonyul? Tudunk-e hinni abban, hogy rorátés felajánlásaink meghallgatásra találnak? Mert hol is olvassuk a mi Bibliánkban, hogy az ég bezárult? Hol is van az a szentírási hely, amely arról tanúskodik, hogy az ég zárva maradt számunkra? Sehol! És ez az óriási örömhír! Az ég nyitva áll! Kétezer év óta egészen nyilvánvalóan tudjuk, tudnunk kell, hogy nyitva az ég. Nyitva van, és kész! S ez azt jelenti, hogy a mennyei Atya részéről az Isten és az ember közötti kapcsolatnak semmilyen akadályja nincs. Ha valami akadály van, az mindig az ember részéről áll fenn. Meg vagyunk váltva! Hányszor előfordul velünk, hogy nem látunk túl a bezártságainkon, melyeket magunk okozunk magunknak! Képesek vagyunk arra, hogy egy kézfogásban csak

öt ujjat lássunk, így nem érezzük meg az ujjak üzenetét, például a békülés szándékát. Megeshet velünk az is, hogy egy gyűrűt már csak egy darab aranynak látunk, azt nézzük, hány karátos. Pedig aki adta, az többet gondolt belé annak idején, nem a karátokra gondolt, s hasonlóképpen az sem, aki elfogadta. Mennyire beszűkültek a kapcsolataink, közösségeink! A Covid-járvány is meggyötört minket. Pedig hányan feltételezték, hogy a rengeteg tragédia megnyitja majd az emberek szívét Isten felé. És így lett? Többen vagyunk-e ma közösségeinkben, a templomok padsorában? A történelem drámaian ismétli önmagát, s újra eljutunk odáig, hogy az ember embertelenné válik. Mert az a nemzedék, amely elhagyja Istent, nemcsak istentelen, hanem előbb-utóbb embertelen is lesz. Most is emberöl embert, egészen közel hozzánk. Holott az ég nyitva áll, csak jól kellene látnunk, csak túl kellene látnunk bezártságainkon... Elvégre mi is megkeresztelkedtünk Urunk halálára és feltámadására! Az ukránok is, az oroszok is... Mindannyian Isten szeretett gyermekei vagyunk. Mindannyian! Csak éber szem, halló fül kellene ahhoz, hogy rádöbbenjünk: onnan felülről folyamatosan harmatozik ránk Isten megszentelő kegyelme. Mennyei Atyánk, segíts végre úgy élnünk, hogy kedved teljék bennünk!

Fekete Szabolcs Benedek szombathelyi segédpüspök

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (106.)

Görögkatolikus Egyházunkban az egyik leglátványosabb, legmozgalmasabb, szimbólumokban legteljesebb szertartás a vízkereszt napján végzett nagy vízszentelés. Általában a Szent Liturgiához csatlakozik. Ősi rend szerint – amit ma több helyen visszaállítanak – ez folyóvíznél történik. Templomi zászlókkal, körmenetben, énekelve vonul a papság és a nép az élő víz partjára. Ha megfelelő vastagságú a jég, akkor léket vágnak rajta; több helyen keresztet formázva teszik ezt, s a jégből kivágott keresztet fel is állítják. A szertartásnak mindemellett mély teológiai tartalma van. A legszembeütőbb mozzanat az, hogy az énekek és az imádságok a liturgikus „ma” megjelenítő erejével visszaröpítenek bennünket a Jordán folyó partjára. Mintha ott lennénk azon az eseményen, amikor János megkeresztelte Jézust (Mk 1,9). Már kivonulás közben így éneklünk: „Ma a vizek természete megszenteltek, és a Jordán kettészakad, s hullámainak folyását visszatartóztatja, látván a vízében keresztelkedő Üdvözítőt.” Az ünnepi konták pedig így szól: „Kijelentéd magadat ma a mindenségnek.” Maga a nagy vízszentelési imádság – Szent Szofróniusz (550–638) jeruzsálemi pátriárka műve – szintén tele van a „ma” kifejezéssel.

A vízszentelési szertartás elején álló nagy ekténiába – a rendszerinti könyörgések sorozatába – ilyenkor további tizenegy kérés illeszkedik bele. Egymás után éneкли őket a pap, a nép pedig mind-egyikre az „Uram, irgalmazz” választ adja.

Az első négy kérés összefoglaló gondolata a Szentlélek erejének működése, ami-re itt és most, vagyis „ma” kerül sor, mégpedig a Jézus Krisztust megismeréshető pap imádságára. „Hogy szenteltesse meg ez a víz a Szentlélek erejével, működésével és eljövételével” – kezd a könyörgéseket –, majd azzal folytatja, „szálljon e vízre a minden lény feletti

Szentháromság tisztító ereje”, mégpedig azért, hogy „a Szentlélek ereje, működése és eljövetele által ajándékoztassék e víznek a megváltás kegyelme és a Jordán áldása”. Ezeknek pedig az a célja, hogy „a Szentlélek eljövetele által világossíttassunk meg az értelem és igaz hit világosságával”. Az utolsó előtti könyörgésben újra megjelenik a Szentlélekre való hivatkozás: hogy „e vízből való részesülésünk által, a Szentlélek láthatatlan lejövetelével megszentel-tessünk”.

Ez utóbbi kapcsolatos lehet még három kéréssel. Ugyanis azt kéri a pap, hogy a Szentlélek által megszentelt víz szolgáljon nekünk a „megszentelés ajándékául s a bűnöktől való megtisztulásra”, sőt, „hathatos legyen a test és lélek meggyógyítására s minden jó használatra”; hogy „legyen e víz a szökőkút vize, az örök életre” (Jn 4,14); hogy szolgáljon „a látható és láthatatlan ellenség minden incselkedésének elűzésére”.

Végül gyakorlati szempont kerül előtérbe: könyörgünk azokért, „kik e vízből merítenek, s abból házuk megszentelésére visznek”, „akik e vízből hittel merítenek és azzal szomjukat oltják, szolgáljon lelki és testi megtisztulásuk-
ra”.

A sort egy általános kérés zárja: „Hogy hallgassa meg Isten imádságunk szavát, és irgalmazzon nekünk, bűnösöknek.”

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Éljük meg keresztsé-günket!

Jézus megkeresztelkedésének ünnepe egy-szerre szól az ember sorsában megmerítkező Istenről és rólunk, akik elnyertük az istengyer-mekség ajándékát. Az ünnep prefációja Jézus messiási mivoltát domborítja ki: az égből szó-zat hallatszott, a Lélek tanúságot tett előttünk arról, hogy a Felkent lakást vett közöttünk, és eljött, hogy szabadulást hirdessen a szegé-nyeknek.

Jézus, aki megtestesülésével magára vette emberségünk formáját, a bűnbánat keresztsé-gében megmerítkezve azonosul a bűnös em-berrel. Ezzel a gesztussal jelzi, hogy nemcsak külsejét tekintve lett hasonló hozzánk, de ben-sőleg is újjá akar alakítani bennünket.

Keresztségünk, ahogy Ferenc pápa fogal-maz, a mi első találkozásunk Krisztus húsvét-jával, amely jelet hagy az életünkön (*Desiderio desideravi*, 12). A keresztsé-gben azonosulunk Isten Fiával, aki teljes mértékben azonosul vel-ünk, és ezáltal mi is az Atya fogadott gyerme-keivé válunk.

Isten a keresztsé-gben lelkileg újjáteremt bennünket. Ezért Ferenc pápa Krisztus és az

Egyház egységére alkalmazza Ádám szavait: „Amulatba ejtők a szavak, amiket az új Ádám a sajátjaiként mondhatna, amikor az Egyházra tekint: »Ez végre csont az én csontomból, és hús az én húsemból« (Ter 2,23). Mert miután hittünk az Igében és leereszkedtünk a keresztsé-g vizébe, csonttá lettünk az ő csontjából, és hússá az ő húsból. E betagozódás nélkül nincs lehetőségünk arra, hogy megéljük az Is-ten iránti kultusz teljességét.” (DD 14–15)

Minden megkeresztelt ember arra hivatott, hogy egyre inkább azzá váljon, amit ajándék-ként kapott a keresztsé-gben (DD 41). A ma-gyar nyelv érzékletesen fejezi ki, hogy ha a ke-resztsé-gben ilyen mélyen azonosultunk egy-mással, akkor Krisztus testvéreivé váltunk, akik immár egy testből és egy vérből valók va-gyunk. Krisztus megkeresztelkedésének ünne-pe ezért meghívás arra, hogy minél tudatosab-ban megéljük ezt a test-vér egységet, hogy az áldozás utáni könyörgés szavaival szólva: „Is-ten gyermekeinek hívassunk, és valóban azok is legyünk.”

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Pucci Szent Antal

Január 12.

Szegény, vallásához és szokásaihoz hűséges parasztcsaládban született 1819-ben. A ke-resztsé-gben az Euszták nevet kapta. A plébá-nos tanította olvasni, írni, számolni, és amikor észrevette élénk tehetségét, latinra, valamint a gimnázium többi tantárgyára is. Bár apja elle-nezte, tizennyolc évesen belépett a firenzei szervitákhoz. Ekkor kapta az Antal Mária nevet. 1843 májusában tette le örökfogadalmát, majd pappá szentelték. Egy tengerparti város-ba, Viareggióba küldték a Szent András-plébá-niatemplom káplánjának. 1848-tól élete végéig e templom plébánosa volt. Emellett huszon-négy éven át rendházának előjárója, valamint Toscana provinciális is volt.

Életét rendkívüli egyszerűség és becsületes-ség jellemezte. Rendtársaihoz intézett sok buz-dításából – amelyek éppúgy, mint prédikációi, teljesen a Bibliában gyökereztek, és telve vol-tak a belőle származó idézetekkel – alapmoti-vumként kicsendült az alázatos, szegény, meg-feszített Krisztus követésére szóló buzdítás.

1861-ben kihirdették az egységes Olasz Ki-rályságot. Az egyházi állam elfoglalása (1860) a pápaság és az olasz állam közti szakításhoz vezetett. 1866-ban több mint kétezer szerzetesi közö-sséget feloszlattak. Fellángolt az antikle-rikalizmus, és aranykorát élte a szabadkőmü-vesség. Mindezek mellett számos anarchista és szocialista megmozdulás is történt. A hajtha-tatlan egyházi csoportok mellett mindinkább észrevehetővé váltak azok is, amelyek figye-lemmel fordultak a szociális problémák, a munkások és parasztok alacsony életszínvona-la felé, és alkalmas eszközöket kerestek, hogy az evangéliumot közel vigyék a tömegekhez, és segítsenek a nyomorban élőkn. Közéjük tartozott Antal is.

Még 1849-ben megalapította a gyermekek és felnőttek keresztény oktatásának kongrega-cióját. Esti iskolát hozott létre a helyi halászok fiai számára, akik apjukkal együtt dolgoztak, így nem tudtak hagyományos iskolába járni. 1850-ben életre hívta az ifjúság számára a

Szent Lajos-szövetséget. A szegény lányok ta-níttatására megnyitotta a szervita nővérek in-tézetét; így lassanként összeálltak a Keresz-tény Anyák Kongregációjának alapjai, mely közö-sség 1882-ben nyerte el végleges formáját. 1860-ban azzal a céllal, „hogy megtartsa az erős katolikus hitet a családban és a keresz-tény társadalomban”, megalapította a Szent Józsefről nevezett bűnbánók jámbor társulatát. Hathatosan tudott segíteni a béke megterem-tésében a veszekedés, harag miatt széthullás előtt álló családoknak.

Antal fáradhatatlanul gondoskodott a sze-gényekről és elhagyottakról. Az 1854-től 1856-ig tartó kolerajárvány idején a veszéllyel nem törődve látogatta, ápolta a betegeket. A via-reggiói tengerparton gyermekgyógyintézetet nyitott, amelynek 1875-ben már ezernél több lakója volt.

A kormányzat megbízottjának, aki 1866-ban azért érkezett, hogy a szervita kolostort bír-tokba vegye, a ház kü-szöbén olvasta fel lán-goló tiltakozását. Nagy bátor-sággal, de soha-sem felebaráti szeretet nélkül védelmezte a szószékről a pápát az antiklerikálisokkal és szabadkőművesekkel szemben.

Bár Viareggio erősen egyházellenes volt, An-tal atyát nyilvános, vá-rosi tiszteletadással te-mették el 1892-ben.

L. K.

A hét liturgiája

A év

JANUÁR 8., VASÁRNAP – URUNK MEGKERESZTELKE-DÉSE (Gyöngyvér, Sze-verin, Szörény) – Iz 42,1–4.6–7 (Íme, az én szolgálom, akiben kedvem telik.) – ApCsel 10,34–38 (Az Úr föl-kente őt Szentlélekkel.) – Mt 3,13–17 (Amikor Jézus megkeresztelkedett, látta, hogy leszáll rá a Szentlélek.) – Énekrend: Ho 45 – EE 523, Ho 45 – EE 61, Ho 134 – EE 519, Ho 274 – EE 361.

JANUÁR 9., HÉTFŐ (Marcell, Juliánusz) – Zsid 1,1–6 – Mk 1,14–20. – Zsolozsma: I. zsolnárhét

JANUÁR 10., KEDD (Melánia, Vilmos) – Zsid 2,5–12 – Mk 1,21–28.

JANUÁR 11., SZERDA (Ágota, Szalvia, Taszilo) – Zsid 2,14–18 – Mk 1,29–39.

JANUÁR 12., CSÜTÖRTÖK (Ernő, Erna, Cezarina) – Zsid 3,7–14 – Mk 1,40–45.

JANUÁR 13., PÉNTEK – Szent Hiláriuusz (Vidor) püspök és egyháztanító emléknapija (Veronika, Vidor) – Zsid 4,1–5.11 – Mk 2,1–12.

JANUÁR 14., SZOMBAT (Bódog, Félix) – Zsid 4,12–16 – Mk 2,13–17.

JANUÁR 15., ÉVKÖZI 2. VASÁRNAP (Remete Szent Pál, Lóránt, Mór) – Iz 49,3.5–6 (A nemzetek világosságává teszek, hogy üdvösségem legy.) – 1Kor 1,1–3 (Kegyelem nektek és békeesség Atyánktól, az Istentől és az Úr Jézus Krisztustól!) – Jn 1,29–34 (Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit!) – Zsolozsma: II. zsolnárhét – Énekrend: Ho 227 – EE 587, Ho 227 – EE 143, Ho 109 – EE 596, Ho 274 – EE 361.

„Mi elmegyünk a falig”

Beszélgetés Marosi Antal haditudósítóval, a Katolikus Karitászmunkatársával

A Katolikus Karitászmunkatárs többször vitt segélyszállítmányokat Ukrajna belső, háborús sújtotta területeire is. Az adományok célba juttatásában Marosi Antal rádiós, újságíró is fontos szerepet vállal. A haditudósítót személyes tapasztalatairól kérdeztük.

– Hogyan lesz egy nyomozóból haditudósító?

– Minden ember életében lehetnek kiegészítő szakaszok. Annak idején én is eljutottam erre a pontra. Egyszer csak egyre több olyan jelet fedeztem fel magamon, ami miatt úgy gondoltam, be kellene fejeznem a nyomozói pályafutásomat. Ekkor adódott egy lehetőség, mely révén kipróbálhattam magam rádiósként. A Petőfi rádióánál kezdtem dolgozni. A látszat ellenére ez két rokon szakma, hiszen a nyomozásnál és a rádiózásnál is alapkérdésekre keressük a választ: ki, mikor, mivel, miért? Sok-sok év elteltével jutottam el oda, hogy kipróbáljam, milyen egy háborús helyzetről tudósítani.

– Melyik volt az első terep, ahol járt?

– Koszovó. 1996–97-ben egy televíziós csapathoz csatlakoztam, így jutottam ki. Háromszor is jártam ott.

– Hogyan indul el egy háborús helyzetről tudósítani?

– Először is olyan ismerősöket keresek, akiknek vannak kapcsolataik azon a helyen, ahová el szeretnék jutni. Szerkesztőségi tagként nehezen lehet egy háborús övezetbe kijutni, egyszerűen azért, mert a különböző médiumok nem vállalják értem a felelősséget. A külsős beosztás rejt magában lehetőségeket, ám ez azt is jelenti, hogy sok költséget nem térítenek meg. Az egyik főszerkesztő egy alkalommal azt mondta, azért szeretnek velem dolgozni, mert ha meghalok, nem nekik kell eltemetniük, hiszen nem ők küldtek ki. Éppen ezért támogatókat is keresnem kell. Emellett évekre visszamenőleg mindent el kell olvasnom arról a régióról, ahová tartok. Tisztában kell lennem a politikai helyzettel, de azt is tudnom kell, hogy az indulás idején éppen milyen körülmények várnak rám. Ugyanakkor nem erőltetem a kijutást, ha nem sikerül az előkészítés, akkor nem indulok el. Én nem meghalni megyek, hanem a tudósítói munkát szeretném jól elvégezni.

– Mire figyel és meddig megy el egy haditudósító?

– Kétféle újságíró létezik. Az egyik bent ül a szállodai szobában, délután lemegy a hallba, megiszik egy-két whiskyt, közben felszedi az információt, és aztán azt a saját teljesítményeként elűti. A másik elmegy addig, amilyen közel józan ésszel még el lehet menni. En az utóbbi kategóriába sorolom magam. Az ember ilyenkor óvatoskodhat, de van, amikor ennek nincs sok értelme, ha bombáznak, akkor minket is érhet találat.

– Használ védőfelszerelést?

– Nem. Miért vegyek fel védőfelszerelést akkor, ha annak sincs, aki ott él? Ha védőfelszerelés van rajtam, vagyis sok mindenben hasonlít a külsőm egy katonára, akár célponttá is válhatok, hiszen távolról nem feltétlenül látni pontosan, ki van a célkeresztben. Ráadásul elég nehéz egy ilyen felszerelés, lelassít, ha menekülni kell.

– Mennyire ismerheti meg egy haditudósító, hogy pontosan mi történik?

– Tájékozottabb lehet, mint a helyiek, hiszen alaposan utána kell járnia a háborús helyzet körülményeinek, meg kell ismernie a hátteret is. A helyszínen járva nem az összképnek kell kialakulnia bennünk. Engem nem érdekel a politika, inkább a személyes történetekre, az emberi viszonyokra figyelek.

– Mit tapasztalt az ukrainai útjai során, mi történik ott?

– Azt látom, hogy az ukránok mások helyett halnak meg. Ez nem az ő háborújuk, sokkal inkább az amerikaiaké. Az ukránok is tudnak erről, de nem képesek tenni ellene. Jártam kórházakban is, sok orvost nyomaszt a tehetetlenség, mert nincs elegendő felszerelésük a sebesültek ellátásához. Az ukrán emberek másként viszonyulnak a szélsőséges élethelyzetekhez, hiszen náluk ezt megelőzően sem volt olyan kényelmes az élet. A háború mérhetetlenül sok szenvedést okoz, de annak az ötvenéves férfinak, aki május óta sztrók következményeitől szenved, nem jut el a telt házaskórházba, és a szomszédok etetik, nem a háború okozza a legtöbb szenvedést. Az biztos, hogy az ukrán embereknek egészen más fogalmaik vannak a nehézségekről és a problémákról, mint nekünk. Sokszor segíteni sem egyszerű. Egy nyúlzájjal és farkastorokkal született,

Fotó: Merényi Zita

sincs. A zöldre festett üzletek polcai teljesen üresek. Igyekezzünk eljutni oda, ahol Kárpátalján élő fiatalokat soroztak be. Legutóbb Zaporizzsjában Munkácsról származó sráccal találkoztunk, Harkiv alatt pedig csapi fiatalokkal.

– Hogyan fogadják az emberek a Katolikus Karitászmunkatárs adományait?

– Egy alkalommal a kórházba érkezett segélyszállítmány láttán az igazgatóhelyettes sírva fakadt. A nénikék úgy tekintenek ezekre a csomagokra, mintha valami kincset látnának. A gyerekek is örülnek minden adománynak. Volt egy kétgyerekes anyuka, aki a csomagokkal a kezében mindenkihez külön

jából vonattal jöttem haza, később hallottam, hogy éppen ezt a vasútvonalat bombázták. Ez egy kiélezett helyzet, aminek a túléléséhez szükség van arra is, hogy hallgassunk a megérzéseinkre. Zaporizzsjából autóval is hazajöttem volna, de úgy éreztem, az nem jó döntés. Máskor egy taxiba nem szálltam be, később a sofőr közölte, hogy baleset érte az autót.

– Az egyik tudósításában említi Dimitrij tábori lelkészt, máshol arról beszél, hogy egy lebombázott épület falán egyedül az ikon maradt ép-ségben. A hit megnyilvánulásai segítik a túlélést?

– Ukrajnában, ha látnak egy út melletti keresztet vagy egy templomot, rögtön keresztet vetnek. Az említett Dimitrij atya folyamatosan dolgozik, az emberek kéri az áldását. Mindenki nagy alázattal fogadja a hit gesztusait. Ilyen helyzetben nem lehet eljátszani azt, hogy valaki hívó.

– Mennyire lehet bemutatni egy háború körülményeit?

– Ez attól is függ, mennyire kíváncsi a média mindarra, ami ott kint történik. Minden szerkesztőség tudhatja, hogy merre járunk, de egy kezemen meg tudom számolni, hány helyről hívtak fel, hogy meséljem el a tapasztalataimat. Amikor a haditudósításról beszéltek diákoknak, azt szoktam mondani, az érdektelenséggel, irigységgel szemben egy mondat segít: a péket sem érdekli, hogy mi történik a továbbiakban a megsütött kenyérrel. Engem az érdekel, hogy elvigyem az adományt, adjuk át, és jöjünk vissza. Az, hogy eziránt végül ki érdeklődik, igazából nem fontos.

– Élőben nézhetjük, ahogy Kijevben lakóházak omlanak össze, de a közösségi médiában, az interneten is számtalan kép és hír kering a háborúról. A tévében szakértők elemzik a helyzetet, közben illusztrációként háborús képeket mutatnak. De így van ez? Mi tényleg egy háború valós képeit látjuk?

– Annyit láthat a néző ebből a háborúból, amennyit meg akarnak mutatni neki. Ez nem feltétlenül a háború, legfeljebb csak egy része. Általában viszont valójában nem látunk semmit, mutatnak három tankot, ami balról jobbra befordul. Jó esetben egy pillanatot talán, de egy sor felvételtől később kiderült, hogy nem is akkor készült. Ezért nem vagyok téves, hanem rádiós. A rádióban láttatni kell mindazt, ami történik. Az sem mindegy, hogy a magyar emberek mire fogékonyak. Sajnos az emberek döntő többsége túl nagy mélységben nem érdeklik a történések. Sokszor magam is elcsodálkozom, hogy a hírek szerint ott, ahol épp állok, mi a helyzet. És tapasztalom, hogy nem az.

Baranyai Béla
Fotó: Zagyva Richárd

kórházban hagyott gyerekeknek próbáltunk ellátást intézni, már fogadták is volna Budapesten, de nem vihettük magunkkal, mert az édesanyja a segélyek miatt megtartotta a gyermek felügyeletét, így nem kapott útlevelet.

– Ennek a háborúnak az a sajátossága, hogy az orosz hadsereg rakétákkal lövi azokat a területeket is, amelyek a közvetlen frontvonalától távol esnek. Hogyan élnek meg ezt az emberek?

– Volt egy néni Borogyankában, aki az egyik bombázás során elesett a lépcsőházban, megsérült, és az alatt a néhány óra alatt, amíg ott volt, teljesen megöszült. Egy másik asszony több napig nem tudott eljutni a látótávolságban lévő fia holttestéhez.

– Többször is vitte a Katolikus Karitászmunkatárs adományát Bel-ső-Ukrajnába. Hogyan került kapcsolatba a szervezettel?

– Már azt megelőzően is sokszor vittem a Karitászmunkatárs adományát Kárpátaljára. Újságíróként kísértém kiutazó orvoscsoporthoz, de egy, a kábítószerek-fogyasztás kockázatairól és veszélyeiről szóló előadás miatt is voltam ebben a térségben. Vagyis ez egy hosszú időre visszanyúló kapcsolat. Úgy érzem, erre vezet az utam, ennek révén jó és nemes célért lehet dolgozni.

– Mennyire mélyen tudnak bejutni az országba az adományokkal?

– Megpróbálunk olyan messze elmenni, amennyire csak lehet. Vannak Ukrajnának olyan részei, ahol szinte semmi

odament, és megpusztult. A kintieknek mindegy, honnan érkezik az adomány. Itthon viszont már nem mellékes, hogy melyik szervezet viszi, hogy a sokféle segélyszervezet közül melyik az, amelyik elmegy a falig.

– Milyen szerepet játszik az életében a hit?

– Ami engem megtart, az annak a tudata, hogy egészen biztosan a Jóisten hordoz a kezében. Szent Rita a védőszentem. Irakban történt, hogy a társam mindenáron tovább akart menni, én azonban még maradni akartam. Egy kis idő múlva mégis elhagytuk az épületet, ami nem sokkal később felrobbant mögöttünk. Legutóbb, amikor Harkiv mellett mentünk el egy busszal, nem sokkal mellettünk csapódott be egy bomba. Zaporizzs-

Az Egyház és az igazság szolgálatában

XVI. Benedek emeritus pápa életútja és küldetése

(Folytatás az 1. oldalról)

Joseph Ratzingerrel ez történt 1927. április 16-án, amikor Marktl am Innben megszületett, ami gondviselészerűen meghatározta a jövőjét. A vallásos családi háttér és szellemi-lelki adottságai képessé tették arra, hogy tudatosan készüljön a keresztségben kapott hivatás megélésére. A papi szolgálatra való felkészülése során elsajátította a filozófia és a teológia alapjait 1946–51, Freising, München), majd egyetemi tanárként (Freising, Bonn, Münster, Tübingen, Regensburg) az alapvető hittan és a dogmatika oktatása során megérlelődött benne az a meggyőződés, hogy az Egyház birtokában van az a biztos igazság, amely a kereső ember számára útmutatást adhat egy változó és összetett világban.

Az ifjú teológus

Tanári pályájának kezdetétől a teológiát mindig mint az Egyház tanítását adta tovább, rámutatva, hogy az Egyház célja Isten bemutatása, láthatóvá tétele. Számára igazság és valóság összetartozott, mert az ember szomjas az igazságra, és földi élete során ezt, jóllehet csak a titok fátylán keresztül, az Egyház képes eljuttatni hozzá.

Joseph Ratzinger első írásai (*Isten népe és háza Szent Ágostonnál*, 1954; *Szent Bonaventura történelemtéológiája*, 1959; *A hívők Istene és a filozófusok Istene*, 1960; *A keresztény testvériség*, 1960; *Püspökség és primátus*, 1961) megvilágosító erejük

Szent II. János Pál pápával

lent *A Katolikus Egyház katekizmus*. II. János Pál pápa a legközelebb munkatársát, a hit és az igazság védelmezőjét látta benne.

Péteri lelkület, benedeki szellemiség

Születésnapja után három nappal választották meg II. János Pál pápa utódául 2005. április 19-én. Névválasztásával egyszerre akart kapcsolódni a békéért küzdő XV. Benedek

nyegeti az elfordulás az élet értelmének alapvető kérdéseitől. A 19. és 20. században fokozatosan érvényesült – főleg az európai térségben – a korábban már evangelizált országok elvilágiasodása, az Egyháztól és annak tanításától való elfordulása. Több tényező vezetett oda, hogy amikor ennek a földrésznek lehetősége lett volna történelmi és kulturális múltjára hivatkozva megvallania keresztény gyökereit, ak-

A jeruzsálemi Siratófalnál

voltak, így természetesnek mondható, hogy a kölni bíboros, Josef Frings szakértőnek vette maga mellé a II. Vatikáni Zsinaton, ahol nagy visszhangot váltottak ki a bíborosnak átadott, általa írt beszédek, főleg a kinyilatkoztatás tanításával kapcsolatosak.

Joseph Ratzinger a progresszív zsinati irányt képviselve jelentős mértékben hozzájárult az egyházi gondolkodás XXIII. János pápa által meghirdetett megújításához és a világgal való korszerű párbeszédhez, melynek célja a hit átadása volt. Ezt követően a zsinat tanításának tudatos képviselőjeként írta meg egy új evangelizációs felérő műveit (*Bevezetés a kereszténységbe*, 1968; *Isten új népe. Egyháztani vázlatok*, 1969). Az egy-

háztani témák meggyőzték arról, hogy a Jézus Krisztushoz való eljutást csakis az Egyház életében és hagyományában lehet megtalálni.

Az Úr szőlőjében az Egyház szolgálatában

Ám a zsinat gyümölcsei nem értek be azonnal, és főképp tübingeni professzorsága idején megtapasztalta az Egyház tanításával szembehelezkedők keserű kijelentéseit is. Az új teológiát képviselő teológus számára azonban az Egyház Krisztus egyháza, és nem a teológusok kísérleti terépe (*Demokrácia az Egyházban: lehetőség, határok, veszélyek*, 1970). 1976-tól mint a Regensburgi Egyetem rektorhelyetese VI. Pál pápától megkapja a pápai prelatusi, egy évre rá,

1977-ben, a püspökké szentelésben pedig a münchen-freisingi érseki, majd a bíborosi címet. Ebben az időben az egész Egyházért érzett felelősséggel átitatva fogalmazza meg a tanítás és a vezetés egyháziasságát (*Ki felelős a teológiai kijelentésekért?*, 1976; *Az egyház szolgálat. A péteri hivatal lényege és feladata*, 1978).

1981. november 25-én II. János Pál pápa Joseph Ratzinger bíborost az Egyház tanításának tisztasága felett őrködő Hittani Kongregáció prefektusává nevezi ki, és egyúttal a Pápai Biblikus Bizottság, valamint a Nemzetközi Teológiai Bizottság elnökévé. Mint az Egyház első számú teológusa őrködik a pápa megnyilatkozásai fölött is. Sorra születnek beszélgetőkönyvei, amelyek

igazolják, hogy kész a párbeszédre és a felelősségteljes együttműködésre a világ és az ember érdekében (*Párbeszéd a hitről*, 1985; *A föld sója*, 1996; *Isten és a világ*, 2000). Nem szakad el a lelkipásztorkodás világától, de mindig tanítómesterként mutatja be Isten megváltó és üdvözítő művét lelkisegiluturgikus írásaiban (*Krisztusra tekintve*, 1989; *A ti örömtők szolgája*, 1991; *A liturgia szelleme*, 2000; *Isten közel van: az Eucharisztia az élet középpontja*, 2001). Egyik fő művének tekinthető az 1992-ben, hat év előkészítő munka után megje-

páphoz (1914–1922) és Szent Benedekhez (480–547), a nyugati szerzetesség atyjához, Európa egyik patrónusához. XVI. Benedek egyénisége és tudása pápaként még inkább összefonódott az Egyház és Európa sorsával. Élete átvél a 20. századon, annak drámai, történelmi, erkölcsi és szellemi útjain. XVI. Benedek mindig hangsúlyozta a hit értelmességét, mely az embereknek, és köztük az európai polgároknak immár kétezer éve utat mutat egy földrész társadalmi és kulturális kibontakozásában is. A Nyugatot azonban régóta fe-

kor alkotmányából kihagyta az Istenre és a kereszténységre való utalást.

Az evangélium új hirdetése

Még a Hittani Kongregáció prefektusaként a 2000. jubileumi év előkészületei során nyilatkozott az Egyház jövőjéről és a jövő Egyházáról. Korábban pedig *A föld sója* című riportkötetben kifejtette, arra kell készülni, hogy az Egyház kicsi lesz, s valójában kisebbségi Egyház lesz: „Az Egyháznak lassan kisebbségi szituációra, a társadalmon belül a ko-

rábbítól eltérő pozícióra kell berendezkednie.” A pápa álláspontja, hogy Európa keresztény gyökereinek említése egyáltalán nem sérti az Európában élő sok nem keresztény érzéseit. A gyökerek alatt természetesen azt az erkölcsi forrást is érteni kell, amely az elmúlt két évezred Európájának egyik összetevője volt. XVI. Benedek pápa a tanításában következetesen vallja, hogy most olyan emberekre van szükségünk, akiknek Isten megnyitja a szívét. Mert csak az Istentől megérintett emberek által tud visszatérni Isten az emberek közé. A *Beszélgetés a hitről* című riportkönyvében, amelyben Vittorio Messori újságíró kérdéseire válaszolt, Ratzinger bíboros kijelentette, hogy újra kell hirdetni Krisztust. Az evangélium hirdetését kell folytatnunk ebben a mai világban alázattal, de erővel.

A bíboros Ratzinger a megújulás kulcsszereplőinek tartotta a közösségeket. Nézete szerint, mivel az Egyház sohasem csak intézményi jellegű, hanem mindig adományként jelenik meg, ezért sokféle módon bontakozhat ki. „A katolikus hit nem jelent uniformitást: a hit gazdagsága sok lakást alakít ki egyetlen házban” – vallotta már bíborosként is. XVI. Benedek pápa, felismerve az idők jeleit és sürgető kihívását, 2010. július 1-jén létrehozta az Új Evangelizációt Előmozdító Pápai Tanácsot.

Az Egyház küldetése a világban

XVI. Benedek pápaságának mintegy hajtómotorja az Egyház missziós, evangelizációs küldetésének új lendületbe hozása. A krisztusi parancs mindenhol és mindig érvényes: az apostoloknak az egész világra, minden néphez és az egész föld végső határáig kell elvinniük az evangéliumot. Az Úr megbízása, hogy a népeket öbenne és szeretetében egyesítsék, ma is folytatódik. A pápa meggyőződése, hogy biztos tudással kell rendelkezni a hitünk felől, mert csak így leszünk képesek továbbadni azt. A meggyengült hit- és természetfeletti érzék kiegyensúlyozása és az Egyház tanításának pontos ismerete érdekében született a szándék *A Katolikus Egyház katekizmusának* megírására. 1985-ben a püspöki szinódus kifejezte vágyát „egy, az egész katolikus hit- és erkölcs-tant összefoglaló Katekizmus, illetve Kompendium elkészítésére”, majd 1992-ben ez napvilágot is látott. Eddig mintegy ötven nyelvre fordították már le, 2005-re pedig elkészült ugyanennek a katekizmusnak az összefoglalása. 2007-ben dél-amerikai apostoli útja során XVI. Benedek pápa egy egész földrésznek ajánlotta a hit továbbadásának fontos eszközeként a katekizmust: „Isten népének Krisztus misztériumába való bevezetéséhez fontos eszköz a katekézis, mely egyszerű és lényegre törő formában adja tovább Krisztus üzenetét. Ezért fokozni kell a katekézist és a hitre való ránevelést mind a kisgyermekek, mind a fiatalok és a felnőttek körében. A hitre adott érett reflexió megvilágítja az élet útját, és erőt ad ahhoz, hogy Krisztus tanúi lehessünk.”

A keresztény a hit élő tanúja a ma embere előtt

A mai emberek a részletek alapján ítélnék, és az első be-

nyomás alapján mondanak véleményt. Velük szemben viszont a keresztények életének tükröznie kell azt a szeretetet, amellyel Jézus fogadta el az őt kérdezőket és a keresőket. A mai világra az individualizmus és az önzés jellemző, s így a keresztény életforma gyengeségnek tűnhet. Az Egyház a szentek példáján tudja megmutatni, hogy az áldozat, a szolgálat, a lemondás nem gyengeség, hanem erő. Veszélyes a mindent megkérdőjelező emberi magatartás is, amelyet XVI. Benedek pápa a relativizmus diktatúrájának és radikális laicizmusnak nevezett. Az Egyháznak az evangélium alapján kell bemutatnia, hogy a krisztusi parancsok az ember igazi javát szolgálják.

Főképp az Eucharisziában élhető meg a Jézus Krisztussal való személyes találkozás és kapcsolat, mely vonzóvá teszi az evangélium üzenetét a keresők számára: „A keresztényeknek meg kell tapasztalniuk, hogy nem egy régi történeti személyiséget követnek, hanem az élő Krisztust, aki ma is, most is jelen van az ő életükben. Ő az Élő, aki velünk együtt járja az utat, feltárja számunkra az események, a fájdalom és a halál, a vidámság és az ünnep értelmét, eljön otthonainkba, és velünk marad azért, hogy táplál az életet adó kenyérrel.”

Mesteri, világos tanítás

XVI. Benedek pápa *Deus caritas est* kezdetű első körlevelével (2005) a keresztény szeretetről szólt. A modern ember számára szinte már értelmetlen kifejezést a pápa újra elhelyezte a maga helyes összefüggésében, a mai ember valóságára vonatkoztatva, érintve a testi, a szellemi és a

lelki összetevőt. A kereszténység kulcsszava a szeretet, amely azonnal összeköt bennünket egy személlyel: „A keresztény lét kezdetén nem egy

”
XVI. Benedek *Caritas in veritate* kezdetű harmadik körlevelében (2009), melyet joggal nevezhetünk szociális enciklikának, az ember teljes értékű fejlődéséről szól. A pápa kifejti, hogy a szeretet egy olyan láthatatlan, mégis valóságos erő, amely átalakítja nemcsak az embert, hanem a társadalmat is

etikai döntés vagy egy nagy eszme áll, hanem a találkozás egy eseménnyel, egy személlyel, aki életünknek új horizontot s ezáltal meghatározott irányt ad.”

XVI. Benedek második körlevele, a *Spe salvi* (2007) a keresztény reményről szól, mert egyetlen ember sem élhet bizalom és remény nélkül, mivel az ember jövőre irányított lény. A keresztény hit nemcsak adottság, hanem egy olyan remény ajándéka, amelynek segítségével jelen gondjainkkal meg tudunk birkózni, ugyanakkor pedig biztosak lehetünk abban, hogy az Egyház és valamennyi keresztény, még a távoli országok keresztényei is ugyanazon cél felé haladnak, ami nem más, mint az Isten országába való elérés, Jézus Krisztus személye.

XVI. Benedek *Caritas in veritate* kezdetű harmadik

körlevelében (2009), melyet joggal nevezhetünk szociális enciklikának, az ember teljes értékű fejlődéséről szól. A pápa kifejti, hogy a szeretet egy olyan láthatatlan, mégis valóságos erő, amely átalakítja nemcsak az embert, hanem a társadalmat is. Az Egyháznak szava van a mai világhoz, a népek és az országok vezetőihez és a közéleti szereplőkhöz. A szeretet az Egyház társadalmi tanításának királyi útja. Sajnos egy bizonyos rossz érzés és csalódottság volt jellemző egyesekre az Egyház zsinat utáni helyzetét illetően, de nézete szerint ez gyakran megtörténik, amikor egy lelkes és emelkedett pillanat után szembesülni kell a sokszor fáradtságos hétköznapi kötelességekkel. A világban ugyanakkor nyitott fülekre talált a zsinat, mely iránt a jóindulatát is érezte. Beszélgetése Jürgen Habermasszal a jogállam alapjairól jól mutatta XVI. Benedek szellemi nagyságát. Még bíborosként kezdte meg, de pápaként fejezte be *A Názáreti Jézus* című háromkötetes művét (2007, 2011, 2012) Jézus Krisztus személyéről.

Az egyetemes Egyház látomása

A zsinat tanításának feldolgozása érdekében Joseph Ratzinger egy időben együttműködött a *Concilium* című folyóirattal, majd 1972-ben Hans Urs von Balthasarral, Karl Lehmann-nal, Henri de Lubackal és másokkal együtt megalapította a *Communio* című nemzetközi katolikus folyóiratot, melynek számaiban mintegy hatvan publikációt közölt.

Joseph Ratzinger már teológiatanár korában hangsúlyozta, hogy az az ember, aki a lelkiismeretére hallgat, s akinek a lelkiismerete fölötté áll mások véleményének, valóban eszmény és feladat számára. Nagy példaképei voltak olyan személyiségek, mint Morus Tamás, Newman bíboros, Dietrich Bonhoeffer.

XVI. Benedek a 21. század „új tavaszát” sejti a II. Vatikáni Zsinat megvalósításában, mivel a zsinat egy nagy jelentőségű mozgalmat indított be, amikor az Egyház gondolkodásában és a katolicizmus értelmezésében bevezette az ökumenizmust. Néhány évvel korábban még nem gondolhatuk volna – hangsúlyozta –, hogy az egész Katolikus Egyházat ennyire átjárja az egység iránti vágy, szégyellve lemaradását az Úr Jézus akaratától, aki az utolsó vacsorán tanítványai egységéért imádkozott (Jn 17,21).

Egy páratlan látogatás keretében 2011-ben azon a helyen, ahol Luther a pápák ellen szólt, XVI. Benedek – aki a középkor óta az első német pápa volt – tisztelettel adózott a korábban eretnekként számontartott reformátor előtt. Tudatosan készült arra, hogy németországi útja során hosszabb időre találkozzon az Evangélikus Egyház vezetőivel. Erre Erfurt ágostonos kolostorában kerülhetett sor, ahol Luther tanult, ahol pappá és teológiai professzorrá lett (1505–11 között). Ratzinger pápa itt nevezte Luther istenkeresését a reformátor egész életét erővel és mély szenvedéllyel átjáró érzésnek. Benedek pápa Isten megtalálásában Luthert példaképként állította az emberek elé, akinek kérdése – „Mi az Isten terve velem ott, ahol én Isten előtt állok?” – a mi kérdésünk is le-

het. XVI. Benedek szerint Luther modell számunkra a keresztény lelkiiségben is, amely teljesen Krisztus-központú. A hit évének (2012–13) meghirdetésében is fontos szerepet kapott ez a szempont.

XVI. Benedek pápa idős kora miatt keveset utazott, de apostoli útjai során felkeresett több európai országot, többek között Németországot, Ausztriát, s Törökországba, Libanonba és Izraelbe, sőt Afrikába és Amerikába is eljutott, és találkozott más felekezetek és más vallások képviselőivel.

Az utolsó, hosszú életállomás

Mindenkit meglepett, amikor XVI. Benedek 2013. február 11-én latin nyelven bejelentette lemondását az Egyházi Törvénykönyvnek megfelelően, hivatkozva idős korára és egészségi állapotára. Péteri szolgálatát 2013. február 28-ig látta el. Először a Castel Gandolfó-i rezidencián, majd a Vatikánban visszahúzódva élt a Mater Ecclesiae-kolostorban.

Az elmúlt évtizedben – eltekintve néhány megnyilatkozástól és beteg testvére, Georg Ratzinger 2020-ban történt meglátogatásától – tudatosan az imádságnak és az elmélkedésnek élt, belső, lelki zárándokúton haladt, és várta a találkozást Urával, akinek derék munkatársa volt, akiről tanított, és akit szeretett. Földi útja, hiteles keresztény élete most lezárult, és egyben megnyílt az örök Igazság színelátására.

A 2022. december 28-ai, szerdai általános kihallgatáson Ferenc pápa még a hívek imáját kérte súlyos állapotban lévő elődjéért, aki így az év utolsó napján, december 31-én sokak által lelkiileg kísérve lépte át az irgalmasság házána kapuját.

Fotó: Vatican News

Szent Margit áldozata

Egyházunk január 18-án ünnepli Árpád-házi Szent Margit égi születésnapját. Évtizedek óta hagyomány, hogy a Margit-szigeti domonkos kolostor romjainál, ahol a később szentté avatott királylány szerzetesként élt, és ahol sírjának helye ma is látható, az ünnephez kapcsolódóan szentmisét mutat be hazánkért a mindenkori esztergomi érsek. Idén január 15-én, vasárnap 11 órakor celebrálja az ünnepi szentmisét Erdő Péter Erdő Péter bíboros, prímás. A fontos egyházi és társadalmi eseményre mindenkit szeretettel hívunk és várunk.

Az elmúlt év novemberében a Budapesti Történeti Múzeumban kiállítás nyílt *Sziget – Szent Margit és domonkosok* címmel. A március közepéig látogatható tárlaton bemutatják többek között a királylány vezeklő-övét, és levetítenek egy rajzfilmet is, amelyben életének fontosabb eseményeit ismertetik. A kiállítást megtekintő érdeklődő arra is gondolhat, hogy Margit a tisztasága megőrzését tekintette az egyik legfontosabb céljának, ezért utasította vissza királyi kéréit. A királylány szüzi életében azonban más, kegyelmi, lelki mélységeket is felismerhetünk. Tisztasága megőrzésére ugyanis nem a lemondás indította, annak hátterében az *Istennek odaajándékozott élet feltétel nélküli vállalása* állt. A szüzesség *fénylő jel*, amely megmutatja a világ számára, milyen erős Isten szeretete, amely képessé teszi választottját arra, hogy életét Isten és az emberek szolgálatára szentelje, s ezért minden más értékről lemondjon.

Szent Margit egyéni áldozata Krisztus áldozatához kapcsolódott, célja az is lehetett, hogy gyógyítsa nemzetének és Krisztus népének sebeit. Az elveszített muhi csata után ugyanis Magyarország megosztottá vált. Ahogyan a történelemben mindig, akkor is keresték az országot ért csapás okait, és Margit édesapját, IV. Béla királyt is felelőssé tették. A megosztottság nemcsak a nemzet főuraira és az ország különböző társadalmi csoportjaira volt jellemző, hanem magára a királyi családra is. A történelmi leírásokból tudjuk, hogy IV. Béla és fia, V. István között véres belháború dúlt, ami Margit szívét nagy fájdalommal töltötte el. Ez is közrejátszott abban, hogy a királylány az országban akart maradni, elutasította királyi kéréit, és vágyat érzett arra, hogy *a béke közvetítőjévé* váljék. Meghívása a szerzetesi életre Istentől jött, és társadalmi hatásai is megmutatkoztak. Margit Istennek és a nemzetének szentelt

életében az egyik legszebb gyöngyszem volt, hogy elérte édesapja és testvére békekötését, amelyre a Nyulak szigetén (a mai Margit-szigeten) 1266. március 23-án került sor. Az esemény fontosságát mutatja, hogy IV. Kelemen pápa a békeokmányt megerősítette.

Ennek ismeretében fontos üzenete lehet annak is, hogy a Budapesti

Történeti Múzeumban rendezett kiállításon V. *István koronája* is látható, amely emlékeztethet arra: a király fia képes volt lemondani vélt igazságáról, és áldozatot hozni a béke érdekében. Nővére áldozata őt is áldozathozatalra indította.

Mit üzen számunkra Szent Margit áldozata? Elsősorban azt, hogy a béke Isten ajándéka, de *mindig áldozatot*

kell hozni érte. XII. Piusz pápa ezért tette az évszázadok óta boldogként tisztelt királylány szentté avatását a 20. század legvéresebb időszakára, amikor a világ felett a világháború sötét felhői tornyosultak (1943. november 19.). A szenttéavatási bullában a Szentatya ezt írja: „Bízzunk benne, hogy engesztelő áldozati hivatását ő, az első apostoli szent király sarja tovább is folytatja, nemcsak szeretett hazájáért, hanem minden nemzetért, melyek oly hevesen küzdenek egymással. Kieszközlő a Krisztus szeretetén alapuló nyugalmat és békét az emberiségnek az irgalmasság Atyjától.” A mérhetetlen szenvedéssel járó világháború befejeződéséhez Szent Margit évszázadok múltán is megnyilvánuló közbenjáró segítsége is hozzájárult.

Szent Margit áldozatának üzenete tehát az lehet számunkra, hogy közösségeink, nemzetünk és a világ békéjéért *nekiünk is áldozatot kell hoznunk.* Fővárosunk védőszentje Isten meghívó szeretetét elfogadva felismerte, hogy miként szolgálhatja a békét. Küldetéséhez hozzátartozott a szerzetesi élet ajándékának, a szüzességnek az elfogadása is. Imádkozzunk azért, hogy egyéni küldetésünket mi is felismerjük, teljesítsük, és így Isten békéjének közvetítőjévé válhassunk életünkben.

Beran Ferenc

Búcsú Pelétől

Minden problémánk gyógy módja: a szeretet

Nem egészen két héttel a katar labdarúgó-világbajnokság befejezése után, december 29-én, életének 83. esztendejében elhunyt Edson Arantes do Nascimento, vagyis Pelé, valószínűleg minden idők legnagyobb labdarúgója. A brazil futballfenomén, a labdarúgás történelmének egyetlen háromszoros világbajnoka azt testesíti meg sportágában, amit a zenében Beethoven vagy az irodalomban Dosztojevszkij.

Pelénél 2021 szeptemberében vastagbélbetegséget diagnosztizáltak. Azonnal megoperálták, majd hetekig az intenzív osztályon ápolták, ahonnan októberben hazaengedték, miután javult az állapota. A továbbiakban rendszeres kezelést kapott, ám tavaly december elején ismét a São Paulo-i Albert Einstein Kórházba szállították, amit többé már nem hagyhatott el.

Személyes vallomással kezdem a róla szóló megemlékezést: gyermekkorom a hatvanas évekre esett, szenvedélyes Fradi-szurkoló voltam, hétről hétre a stadionban szorítottam a zöld-fehérek győzelméért, csodáltam Albert Flórián, Varga Zoli és a többiek zsonglőrködését. A külföldiek közül ugyanilyen elragadtatottan drukkoltam a brazil válogatottnak és a Santosnak, első sorban Pelé miatt. Magyarországon akkoriban fociórület uralkodott, ha egy fiú bele tudott rúgni a labdába két egyeneset, máris focista akart lenni. S hogy honnan eredt az én Pelé iránti rajongásom, amikor még híre-hamva sem volt az internetnek? Minden bizonnyal onnan, hogy a fociohoz hasonló szenvedéllyel szerettem a filmeket. Rendszeresen jártam moziba, és akkoriban minden film előtt híradót vetítettek. A jelentősebb sporteseményekről is beszámoltak, így aztán gyakran ámuldozhattam Pelé káprázatos játékán. Előfordult, hogy

egy-egy filmet csak azért néztem meg újra, hogy ismét átélhessem a néhány perces meccsbejátszások fantasztikus élményét. Pelé-rajongásomra jellemző volt, hogy amikor az 1966-os angliai labdarúgó-világbajnokságon egy csoportba kerültünk Brazíliával, azért imádkoztam, hogy Pelé ne játsszon ellenünk, mert úgy nem tudtam volna teljes szívvel szurkolni a magyar csapatnak. Imám meghallgatásra talált, a brazil futball génusza a sérülése miatt kénytelen volt kihagyni azt a mérkőzést. Egyébként ha a katar vb-n az elődöntőben összekerült volna Brazília Argentínával, én a braziloknak és Messinek szurkoltam volna...

Ebben a kis írásban nem Pelé egészen elképesztő sport-sikereit szeretném bemutatni. Gyönyörű góljait, bámulatos cselejt, akrobatikus ollózásait ma már bárki megnézheti az interneten. Amiről írni szeretnék, az emberi nagysága és személyes istenhite, amit sohasem titkolt.

2010-ben, a „Fekete Gyémánt” hetvenedik születésnapján a Gabó Kiadónál megjelent a *Pelé – Önéletrajz* című könyv, amelyben a futball-legenda az életéről és a labdarúgó-pályafutásáról vall két újságírónak, Orlando Duarte-nak és Alex Bellosnak. Ebből a kötetből is kiderül: bár mindent elért az életben, amit e világon ember elérhet, Pelé mégsem vált nagyképűvé, önteltté.

Pelé Puskás Ferencsel (archív fotó)

Mindig tisztában volt az-zal, hogy kivételes tehetségét Istentől kapta, és neki tartozik köszönettel érte. Vallotta: a Teremtő egész életében rajta tartotta a szemét. Visz-szaemlékezéseiben felidézi, hogy gyermekkorában többször is veszélybe került az élete: egyszer majdnem kísere a vonatból, máskor kis híján egy folyóba fulladt, egy harmadik alkalommal pedig az esőzéstől beomlott egy üreg, ahol játszani szokott a barátaival. Egy kisfiú a halálát lelte ott. Pelének az édesanyja korábban megtiltotta, hogy odamenjen, ő azonban nehezen törődött bele ebbe, s azon törte a fejét, hogyan szökhetne el otthonról. Amielőtt erre sor kerülhetett volna, hírt kaptak a fiút ért tragédiáról. Pelé Isten kegyelmének tulajdonította, hogy mindhárom esetben életben maradt.

„Erős hitű katolikus családból származom. Bármerre vezetett is az utam, mindenhol Istent keresem. Gyerekként e hagyományok hatására lettem vallásos. A család és mások tisztelete az életem alapja, és

ez nagy lelki erővel tölt el. Isten tehetséget adott nekem, és én mindig kötelességemnek tartottam, hogy jó célra használjam. 1962-ben, a chilei világbajnokságon ébredtem rá a maga teljességében, hogy én is csupán egyszerű halandó vagyok, akinek megvan a maga tennivalója a földi élete során. (Ezen a világbajnokságon Pelé csak az első két mérkőzésen játszott, mivel súlyosan megsérült a csehszlovákok elleni csoportmérkőzésen – B. D.) Úgy éreztem, mivel mindannyian meghalunk egyszer, tisztelnünk kell az életet, hasznosan kell kitöltenünk, és úgy kell viselkednünk másokkal, ahogy mi is szeretnénk, hogy velünk viselkedjenek. Mindenért, ami vagyok, és amit elértem, Istennek tartozom köszönettel.”

A könyvben hangsúlyosan emlékezett meg Pelé az 1970-es mexikói labdarúgó-világbajnokságról, amelyen Brazília és ő maga is megszerezte a harmadik világbajnoki címét. Kétszeres világbajnokként és a világ vitathatatlanul legjobb labdarúgójaként az ő feladata volt, hogy erősítse fiatalabb és

tapasztalatlanabb játékosáiban az elszántságot, a küzdeni akarást. A brazil csapat szereplésének fontos része volt az ima. Pelé telefonon felhívta a feleségét, Rosemerit, aki elmesélte neki, hogy ott-hon, Brazíliában mindennap összegyűlik a család, és imádkoznak értük. „Ezt remek ötletnek tartottam, és a gondolatától, hogy közösen imádkozunk a csapattal, elsírtam magam” – emlékezik Pelé. „A torna során szinte napi rendszerességgel imádkoztunk, általában vacsora után... Minden napra találtunk valamit, amiért imádkozhattunk – a betegekért, a vietnámi háború áldozataiért, valakinek az egészségéért és még megannyi másért. Sohasem imádkoztunk azért, hogy megnyerjük a világbajnokságot. Legfeljebb azt kértük, hogy ne sérüljön meg senki súlyosan, és legyen egy kis szerencsénk. Hogyan is veszíthettünk volna ilyen háttérrel?”

A labdarúgás szakértői szerint az 1970-es mexikói volt minden idők legkiemelkedőbb világbajnoksága, a győztes csapat, a Pelé vezette brazil válogatott – a *seleção* – pedig a sportág valaha volt legjobb együttese. Amit Brazília nemzeti labdarúgócsapata bemutatott, az már nem is futball volt, hanem művészet, a labdarúgás és a balett különleges egyvelege: minden mozdulat tökéletesen megkoreografált, az ellenfelek számára kiismerhetetlen, követhetetlen.

Pelé a visszaemlékezéseiben azt is felidézi, hogy három pápa fogadta: VI. Pál, II. János Pál és XVI. Benedek. „VI. Pál sokat tudott a labdarúgásról, és szívesen beszélgett is róla. II. János Pál ugyan-

csak futballkedvelő volt, fiatalon, Lengyelországban maga is játszott. Sohasem feledem, milyen kedvesen fogadta, amikor átadtam neki a riói Cristo Redentor, a Megváltó Krisztus-szobor kicsinyített mását.”

Pelé 1956 és 1974 között játszott a Santosban, és bár számtalan anyagilag szédítő ajánlatot kapott a világ legnagyobb klubjaitól, hú maradt a csapatához. Pályafutásának vége felé, 1974-ben a New York-i Cosmoshoz szerződött. Búcsú-mérkőzésére 1977. október 1-jén került sor, egy Santos–New York Cosmos-mérkőzésen, a Giants Stadiumban, 75 ezer néző előtt. Pelé egy-egy félidőt játszott a Santosban és a Cosmosban is. A meccs végén így szólt a közönséghez: „Hölgyeim és uraim, megragadom az alkalmat, miközben a világ rám tekint, hogy egy dolgot kérjek önöktől: szenteljenek több figyelmet az egész világ fiataljainak és gyermekeinek. Nagy szükségünk van rájuk. Én a legfontosabbnak tartom a szeretetet. Ezt adhatjuk mi nekik, ők is ezt adhatják nekünk. Szeretetet, szeretetet, szeretetet!”

Ezekre a szavakra rímelt Pelé családjának közleménye, amelyet a halála után adtak ki: „Inspirációról és szeretetről szólt a ma békésen elhunyt Pelé király útja. Ennek során Edson elvárásolta a világot a sportban nyújtott zsenialitásával, megállított egy háborút, szociális munkát végzett szer-te a világon, és terjesztette azt, amiről leginkább hitte, hogy gyógyír minden problémánkra: a szeretetet. Üzenete ma örökséggé válik a jövő generáció számára. Szeretet, szeretet és szeretet, örökké!”

Bodnár Dániel

A kiengesztelődés útján

Fáklyás felvonulás és imádság a béke világnapján

A béke világnapján, január elsején a Sant'Egidio közösség fáklyás felvonulásra és ökumenikus, vallásközi imádságra hívott minden békét kereső, jóakarátú embert Budapesten. Az Egyetemi (Kisboldogasszony-) templomban tartott imaórán Székely János püspök mondott beszédet.

A közösség a világban mindenütt a béke lépéseivel kezdi az évet, hirdelve, hogy mindannyiunk felelőssége imádkozni és tenni egy békésebb, igazságosabb világért, amelyben mindenkinek, a gyengébbeknek és az elhagyatottaknak is méltó hely jut. Mindezt arra hívja az embereket, hogy lépjenek ki otthonaikból, fáklyás felvonulással és imádsággal emlékezzenek a háborútól szenvedő országokra. Különösen aktuális volt ez a felhívás idén, amikor már tíz hónapja dúl háború a szomszédos Ukrajnában.

Budapesten minden évben a Salkaházi Sára-emléktáblától indul a felvonulás, amely a vértanú szerzetes nővéréről elnevezett alsó rakparti szakaszon található. A menet végállomása idén az Egyetemi templom volt, ahol ökumenikus, vallásközi imádságot tartottak Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Caritas in Veritate Bizottsága elnökének vezetésével. Az eseményen részt vett és imádsággal szolgált Radnóti Zoltán főrabbi, Bolba Márta evangélikus lelkész és Ötvös József az Ortodox Görög Exarchátus képviselője.

„Minden háború rosszabbá teszi a világot, mint amilyen korábban volt. A háború a politika és az emberiség kudarca, szégyenletes kapituláció, vereség a gonosz erőivel szemben” – Ferenc pápa szavait (*Fratelli tutti*, 261.) idézte a rakparton gyülekező felvonulók előtt Szőke Péter, a Sant'Egidio közösség budapesti felelőse, majd történelmi tényeket sorolt: 2022. február 24-én Oroszország nyílt háborút indított Ukrajna ellen. Az ukrán nép keresztútjának 20. századi stációi a 21. században is folytatódhatnak. A lakosság 16 százaléka külföldre menekült, a halálos áldozatok számát még megbecsülni is alig lehet. A közelmúlt tanulsága, hogy a fegyverek nem tudnak dönteni. Szíria és számos más ország példája megmutatta, hogy a felek egyike sem arat döntő győzelmet vagy szenved döntő vereséget. Minek akkor idejönni minden újév napján? – tette fel a kérdést Szőke Péter, és felhívta a figyelmet a háborús propaganda egyik fő hazugságára, mely szerint mi, kisemberek úgysem tehetünk semmit. Pedig „nem a háború, hanem az egocentrizmus a béke igazi ellentéte” – idézte Anasztasziosz tiranai ortodox érseket. Majd hangsúlyozta, hogy Ferenc pápa idén ezzel a címmel fogalmazta meg béke világnapi üzenetét: „Senki sem menekülhet meg önmagában!” A Szentatya arra hív, hogy járjunk együtt a béke ösvényein, mert „csak a testvéri és önzetlen szeretetből fakadó béke segíthet legyőzni a személyes, társadalmi és globális válságokat”.

A közösség 15 és 25 év közötti fiatalokból álló mozgalma, a Youth for Peace egyik tagja ezután felolvasta a tavaly augusztus végi amszterdami nemzetközi ifjúsági találkozójukon megfogalmazott kiáltványt. „Mi vagyunk a béke nemzedéke, és mi törődünk a békével. A békével való törődés másokkal való törődést jelent. Törődünk másokkal: a minket körülvevő környezetből kiindulva törődünk a magányos idősokkal, az utcán élő szegényekkel, az iskolázatlan gyerekekkel, a háború elől menekülő migránsokkal és mindazokkal, akik rászorulnak. (...) A globális jövő az a békés világ, amely mellett

békéjét hirdetik, azok a szenvedésben is hasonlóvá válnak Krisztushoz.

A könyörgéseket követően név szerint imádkoztak minden országért, ahol ma háború dúl a világban; magyar és nigériai fiatalok gyújtottak gyertyát ezeknek a sokat szenvedett területeknek a békéjéért. A Miatyánk imádságát a jelenlévő ukránok – köztük Hartyányi Jaroszlava korábbi ukrán nemzetiségi szószóló – az anyanyelvükön énekelték el.

A békéért tartott ökumenikus, vallásközi imádság végén a Sant'Egidio közösségben világszerte gyűjtést rendeznek valamely háborúban szenvedő ország javára. Ezúttal az ukrániai Sant'Egidio közösségnek ajánlották fel az összegyűjtött pénzt. Az ukrán közösség, amelynek sok tagja a háború ellenére a hazájában maradt, különböző városokban segíti a menekülőket és az elszegényedő lakosságot étellel, gyógyszerrel, generátorokkal, valamint számos más módon.

Ezután Radnóti Zoltán főrabbi fordult imádságban Istenhez, aki Lelkét az első emberbe lehelte, így ott van mindannyiunkban. Azért imádkozott, hogy a bennünk lévő szikra váljon lelkesedéssé, tüzé, amely nem pusztít, hanem meleget és oltalmat ad. Dávid zsoltára nyomán azért fohászkodott, hogy az emberiség az új évben ne lépjen „a

lemerad. Isten álma valósulna meg így.

A „mi az élet értelme?” kérdésre manapság gyakran az önmegvalósítás, az ember saját céljainak, szabadságának elérése a válasz. A Biblia tanítása azonban más: „...aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét énért, megtalálja azt.” (Mt 16,25) Székely János ismét egy történetet hozott ennek alátámasztására. Egy dúsgazdag svájci ember pszichiáterhez fordult a depressziója miatt. Tegyen végre valami jót, eddig csak önmagának élt – tanácsolta neki az orvos, a férfi pedig az első felháborodást követően cselekedni kezdett. Elment a város szélén élő koldusszegény, ötgyermekes családhoz, és hetteken át segítette őket. Ez sok pénzébe és utánajárásába ke-

rült, ám a végén valóban boldogság töltötte el. Az önző nyugati világnak is gyógyulásra van szüksége, és ha észrevenné a szegényt, ha meghallaná a távoli fegyverropogást, az meggyógyítaná – hangsúlyozta a püspök, majd hozzátette: csak akkor lehetünk igazán boldogok, ha a szomszéd utcában, országban, kontinensen sincs nyomor, háború. Csak együtt lehetünk boldogok.

Székely János végül egy újabb történettel – amely arról szólt, hogyan mentette meg egy ügyetlen kisfiú életét az iskolatársa – arra adott példát, hogy minden szeretetből fakadó gesztus életet ad, életet ment. „Nézzünk a betlehemi gyermek arcára, hogy segítsen felépíteni egy igazabb, békésebb, emberibb világot” – zárta elmélkedését a püspök.

gonoszok útjaira”. Bolba Márta evangélikus lelkész azt kérte, hogy áldozunk többet a békére, ne pedig a háborúra, és jöjjön el a nap, amikor nem fog többé fegyvert az egyik nép a másikra. Ötvös József Athoszi Szent Szilvánuszt idézte annak érzéltetésére, hogy az ellenségszeretet parancsa sokszor haragot szít az Egyház ellen. Ám akik Isten

Szőke Péter a rakparton mondott beszédében egy fiatal kiejvi édesanya szavait idézte: „Elpusztíthatják házainkat, városainkat, de nem pusztíthatják el a szeretetet, a szolidaritást, azt a képességünket, hogy másoknak segítsünk; nem pusztíthatják el az álmainkat.”

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Merényi Zita

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápola: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órákor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órákor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítasz csoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadba elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországra, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órákor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családkozhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órákor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órákor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): 2023. január 12-én 18 órától 15-én 13 óráig fr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalommal szembe nézőknek, valamint a mindennapi veszteségeinkkel szembe nézőknek, a szeretetnek segítségét nyújtani sorstársaink között. Találkozás a Pasaréti Községi Ház (Budapest II. kerület, Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtti 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna-plébánia (Budapest I. kerület, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda este 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2023. január 4., 18.; február 1., 15.; március 1., 22. (I); április 12., 26.; május 10., 24. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

„Minden vég egy új kezdet” címmel lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villásor 7–9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2023. április 14., péntek 14 órától április 16., vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törölközőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

HITÉLETI CSOPORT KÁRPÁTALJAIÁKNAK

A Kárpátaljáról érkezett katolikus hívek számára hitéleti csoport alakul a budapest-pasaréti Pádai Szent Antal-plébánián

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

facebook

Új Ember

ALBÉRLET

PÉCSÉN a Petőfi utcában, egyetemek közelében kiadó egy 40 nm-s, egyszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni: 06/30-286-1425

ÁLLÁS

KÖZÉPKORÚ, megbízható hölgy bejárónő állást keres Budapest belvárosában, ottlakás nélkül. T.: 06/30-986-7310

HANGSZER

ÚJ BRONZHARANG eladó. 715 kg-os, G hangú, díszített. Érdeklődni: 06/30-728-8161, info@harangontode.hu, www.harangontes.hu

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

(Budapest II., Pasaréti út 137. A hittantermet a templom jobb oldalán lévő porta felől lehet megközelíteni). A cél az, hogy a csoport segítsen az új életkörülmények között megtalálni az Egyházhoz tartozás erősebb szálait, és tagjai egymásnak is támaszt nyújthassanak jelenlegi életkörülményeik hittel való megélésében. A csoportot Lengyel Donát ferences atya vezeti, aki maga is majd egy évtizeden át volt a nagyszőlősi ferences misszió tagja. Időpont: minden hónap 4. csütörtökén 19.30 órától. A jelentkezéseket a pasapleb@gmail.com címen várják.

JÓTÉKONYSÁGI EST

A „**Ferences jótékonyági estek**” sorozatát több mint tíz esztendővel ezelőtt indította el a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány. Ennek keretében 2023. január 18-án 19.30-kor a Zeneakadémia nagytermében (Budapest VI., Liszt Ferenc tér 8.) Hegedűs Endre zongoraművész és közreműködő társai adnak koncertet, amelynek bevételét a rend fenntartásában működő gyöngyösi Autista Segítő Központ támogatására fordítjuk. A nemes ügy mellé álló művészek az est folyamán Beethoven, Chopin, Schubert és Schumann műveit adják elő, felejthetetlen zenei élményt nyújtva a közönségnek. További információ: forras@ferencesek.hu; www.hegedusend-re.hu

MEGHÍVÓ

A doni áttérés 80. évfordulója alkalmából szentmisét mutatnak be Újpesten a II. világháborúban elesett magyar hős katonáért, és külön megemlítve egy újpesti orvosért, dr. Bernolák Béláért 2023. január 14-én, szombaton 18 órákor az Egek Királynéja-templomban (Budapest IV., Szent István tér). A misét Berta Tibor tábori püspök, dandártábornok celebrálja. A szentmise után az akkori újpesti orvosi helyszínről tart előadást dr. Hollósi Antal főorvos, valamint Don-kanyari utazásáról Bernolák Béla unokája. Levetítik az „Egy újpesti orvos nyomában” című filmet. Az estet beszélgetés és agapé zárja.

Emlőbetegek Szent Agáta-miséje az óbudai főplébánia-templomban (az Árpád hid budai hídfőjénél) 2023. január 28-án, szombaton 18 órától. Ünnepi mise keretében köszöntjük Szent Agátát, az emlőbetegek védőszentjét az óbudai főplébánia, a Curate Infirmos Orvoscsovérség és a Magyar Rákellenes Liga szervezésében. Főcelebráns: Tercsi Zoltán protónotárius kanonok. Közreműködik a Lorem Ipsum Kvartett Ress Tamás vezetésével és a sárszentágotai Csillagfűrt Nyugdíjas Klub énekkara Sashalmi Györgyné vezetésével. Elhangzik: Antonio Lotti *A-dur miséje*, valamint Szokolay, Bárdos és Rápicavoli művei. Minden érintettet és érdeklődőt szeretettel várunk. Imádkozzunk együtt az emlőbetegek gyógyulásáért!

ZENEI PÁLYÁZAT

„**In terra pax**” címmel zenei pályázatot hirdet a Veszprémi Főegyházmegye. A Veszprém–Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program támogatásával 2023. szeptember 28. és október 1. között, Szent Mihály napjához kapcsolódóan katolikus ifjúsági kórustalálkozót rendeznek, a Pueri Cantores Nemzetközi Egyházzenei Szövetség jegyében. A pályázat célja: Az ifjúságikórus-irodalom repertoárjának gazdagítása liturgikus művekkel. A pályázati anyagok beérkezési határideje: 2023. január 18. éjfé (Árpád-házi Szent Margit ünnepe). Nevezési díj nincs. A pályázat ünnepélyes eredményhirdetése: 2023. február 2., Gyertyaszentelő Boldogasszony napja. Bővebb információ: www.veszpremiersekseg.hu

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

AZ ÚJ EMBER ELŐFIZETÉSI AJÁNLATA

KIADVÁNYAINK ÁRAI 2023-BAN:

Új Ember hetilap 360 Ft/lapszám

Adoremus havi liturgikus kiadvány 1190 Ft/lapszám

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK 2023-BAN:

ÚJ EMBER hetilap

éves előfizetés (52 megjelenés): **18 720** forint

féléves előfizetés (26 megjelenés): **9360** forint

negyedéves előfizetés (13 megjelenés): **4680** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány

éves előfizetés (12 megjelenés): **14 280** forint

féléves előfizetés (6 megjelenés): **7140** forint

negyedéves előfizetés (3 megjelenés): **3570** forint

ÚJ EMBER hetilap és ADOREMUS együtt

kedezményes éves előfizetés: **28 500** forint

kedezményes féléves előfizetés: **15 000** forint

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. JANUÁR 2.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvay Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószervező: Koditek Bernadett
Korrekto: Székács István • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

A Szentírás is olvas minket

Bemutatták a napi elmélkedéseket segítő kötetünket

Budapesten, a Központi Papnevelő Intézetben (KPI) mutatták be a Magyar Kurír gondozásában, az Új Ember Kiadványok sorozatban megjelent Isten szava minden napra 2023 című kötetet a múlt év adventjében, december 12-én. Szőke Péter, a Sant'Egidio közösség budapesti felelőse a szerző, Vincenzo Paglia életútjáról beszélt; Martos Levente Balázs, a KPI rektora, a Pápai Bibliikus Bizottság tagja pedig elmélkedést tartott a Szentírás mindennapos olvasásának gyakorlatáról.

Kuzmányi István igazgató-főszerkesztő a köszöntések után elmondta, a Magyar Kurír gondozásában, az Új Ember Kiadványok sorozatban megjelent kötet Istenhez és a felebarátainkhoz is közelebb tud hozni. „A Szentírásban csendben történik minden fontos dolog, akár a megtestesülés, akár a feltámadás. A Sant'Egidio közösség ugyanilyen csendben és hatékonyan végzi Magyarországon a munkáját” – indokolta, hogy a kiadói tevékenység megújítása óta immár ötödik éve jelentetik

meg non profit alapon a közösség tagjai és minden Isten szavára nyitott ember napi elmélkedését segítő kiadványt.

Szőke Péter bemutatta a szerzőt, Vincenzo Pagliát, miután köszönetet mondott a kiadásért, a fordításért.

Vincenzo Paglia 1945-ben született nem messze Rómától, 1970-ben szentelték pappá. A Primavalle nevű munkáskerületben misézett egy garázsban a szegényeknek. Amikor II. János Pál pápa meglátogatta a Sant'Egidio közösséget, elcsodálkozott a hatalmas tömegben, amely a kicsi templomban összegyűlt, így 1981-től a jóval nagyobb trasteverei Santa Maria-bazilika plébánosának nevezte ki Pagliát.

A pap később Oscar Arnulfo Romero salvadori érsek boldoggá-, majd szenttéavatási eljárásának posztulátora volt. 2000 áprilisában szentelte II. János Pál pápa püspökké a lateráni bazilikában; a szertartáson a politikusoktól a legszegényebbekig és a fogyatékkal élőkig – akik az első helyeket foglalhatták el –, a társadalom minden rétegéből jelen voltak (Martos Levente Balázs később megjegyezte, fiatal római seminaristaként maga is ott volt a szentelésen.) A vértanú Romero érsek keresztye lett Vincenzo Paglia püspöki mellkeresztje.

A rengeteg kitüntetés, amit kapott, szinte felsorolhatatlan. Oroszlánrészt vállalt 1999-ben II. János Pál pápa bukaresti látogatásának előkészítésében, valamint Teoctist román ortodox pártiárka római látogatásának szervezésében. Vincenzo Paglia a kilencvenes években figyelemmel kísérte a balkáni fejleményeket, közbenjárására visszaadtak székesegyházat, kiszabadítottak papokat, valamint tüszt engedtek el. Érdekességként említette Szőke Péter, hogy az olaszországi Terni templomában van egy freskó, amin Gorbacsovot is ábrázolják a béke embereként, hiszen felkereste ott Pagliát, akivel jó kapcsolatot ápolt.

A könyvbemutatón Martos Levente Balázs, a Központi Papnevelő Intézet rektora a Szentírás mindennapos olvasásáról beszélt

Szőke Péter, a Sant'Egidio közösség budapesti felelőse Vincenzo Paglia életútját ismertette

2012-ben XVI. Benedek pápa érsekké nevezte ki. 2016-tól a Pápai Életvédő Akadémia elnöke, a Szent II. János Pál Kulturális Intézet nagykancellárja. Olyan témákkal is foglalkozik, mint a mesterséges intelligencia, a bioetika, de a fő területe a Szentírás.

negatív az értelme. Nekünk mégis kell a „kényelmes fotel”, azaz meg kell állnunk, időt, belső nyugalmat és összeszedettséget kell keresnünk a Szentírás olvasására. „Később ezek a szeretetben kapott szavak máshogy rezonálnak az életünk váratlan kihívásai közepette.”

A szerző bemutatása után Szőke Péter ráért a könyv ismertetésére, felítve azt az aznapi szentírási résznél és magyarázatnál. Ebben Bileám, a végzet prófétája a remény prófétájává válik az imádság során. Az előadó hangsúlyozta, hogy az imádság meg tudja változtatni a valóságot. Nekünk sem a végzet, hanem a remény prófétáinak kell lennünk.

A Szentírás táplálja az imádságot, a könyv pedig abban segít, hogy egyre jobban megértjük azt. Isten szava olyan fényes szóró, amivel meg kell világítani a történelmet, így tudunk

Ez a fotel szinte kilátóponttá változhat, olyanná, mint ahonnan Mózes nézett le az ígért földjére; ahonnan Ábrahám tekintett fel a csillagos égre; vagy ahonnan Jézus nézett Jeruzsálemre. A Szentírás tehát távlatokat nyit, Isten ígéreteinek tárháza lesz, mely a jövőt, az előttünk álló életet nyitja meg.

A másik ilyen külső kellék egy megbízható szemüveg. Aki a Szentírásra figyelni akar, megbarátkozik a görög és a héber betűkkel. „Aki a Szentírás részleteire kíváncsi, annak apróságokra kell felfigyelnie, hangsúlyokra, a

betűk középre írt pontokra, melyek egy szónak a jelentésmódosulásait jelzik. A Szentírás egészének üzenete világos, dübörög a világban, a teremtés egészében, de mi szeretnénk újra meg újra közelebből megérteni azt”, hiszen aki szeret, közel akar lenni a másikkal. Aki egyszer megtapasztalta, hogy a Szentírásban Isten szólította meg őt, elkezdi elveszni a részletekben. Ezekben „a sok-sok utazó, zárándokoló, menekülő, otthont kereső-találó ember és közösség egy óriási térképet rajzol elénk, az élet új meg új térképét, amibe mi újra meg újra tanulóként és kíváncsi útkeresőként igyekszünk belépni”.

A harmadik, amire a Szentírás olvasása közben szükségünk van, egy belső ajándék: a csend. „A kérdések csendje. A könnyek csendje. A magányé...” Martos Levente Balázs Szent Ágoston gondolatát idézte, miszerint a természet apróságai kiáltanak Isten szeretetéről a maguk módján. A Szentírás is hirdeti a természet szavak nélküli énekét, például a 19. zsoltárban: „Az egek Isten dicsőségét hirdetik, és kezének művéről vall a mennybolt.” Nincs beszéd, nincs szó, mégis kiáltanak. Hangsúlyozta, van, amikor az ember is csak csendben maradhat. A szavak közötti csendet, a ki nem mondottat is jobban meg kell értenünk.

Az előadó Szír Szent Izsák gondolatára utalt, aki azt mondja, hogy a szavak a földi élethez tartoznak, a mennyországra a csend jellemző. De ez a csend a teljesség csendje, a szavak jelentésének teljessége.

Amikor már nincs szükség szavakra, mert azok mind ott visszhangoznak bennünk. Ez már nem a kérdések csendje, hanem az odata-lálás, Isten szerető ölelése.

A szavak egy idő után jelentőségüket veszítik. „Amíg a szavaink a csendesség óceánjához vezetnek, addig látjuk értelmét ezeknek a szavaknak. Amíg azt tapasztaljuk, hogy a földi szóáradatból elérkezünk egy mennyi csendességbe, addig jó beszélni, könyveket forgatni. A Szentírás feltételezi a csendet, és elvezet ahhoz a fajta csendhez, amely a nagy és igaz szavak után kötelező.”

Martos Levente Balázs végül arra tért ki, nem mindegy, kivel együtt olvassuk a Szentírást. Néha egyértelmű, hogy Isten ott van velünk. Hans-Georg Gadamer hermeneutikájának gondolata kapcsán (nemcsak mi játszunk egy játékot, hanem a játék is minket játszik) Martos Levente Balázs felvetette: nemcsak mi olvassuk a Szentírást, hanem a Szentírás is olvas minket.

Aki olvassa, tükörbe tekint, amiben Isten tükröződik a számára, és az olvasó kezd áttetszővé válni Isten számára. „Isten elkezdi minket feltárni, a világra fényt vetni – mindez elkezdi istenivé lenni.”

Mint mondta, ebben a könyvben egy püspökkel együtt olvassuk a Szentírást, az Egyház közösségében, a szegényekkel együtt. „A Szentírás úgy van megírva, hogy csak elszegényedett emberek tudják igazán megérteni, akik legalább a szívükben megtapasztalnak valamit a szegénység igazságából.”

Végül az előadó összefoglalta, mi a feladatunk: a Szentírást kézbe kell venni, a szívünk-re kell tenni, aztán az ajkunkra kell venni.

Az Isten szava minden napra 2023 című kötet megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9–17 óráig; szerda 10–18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Álljatok szilárdan a hitben!

XVI. Benedek lelki végrendelete

December 31-én este a Szentszék közzétette azt a német nyelvű végrendeletet, amelyet Joseph Ratzinger még pápaként, 2006-ban készített, s amelyről több alkalommal is említést tett, de azt akarta, hogy majd csak halála után hozzák nyilvánosságra. XVI. Benedek emeritus pápa teljes lelki végrendeletének fordítását közreadjuk.

LELKI VÉGRENDELETEM

Amikor életemnek ezen a kései óráján visszatekintek azokra az évtizedekre, amelyeken végigvándoroltam, először azt látom, mennyi okom van halát adni. Mindenekelőtt magának Istennek, minden jó ajándék adományozójának adok halát, aki életet adott nekem, és mindenféle zavaros időszakon átvezetett; aki mindig megtartott, amikor kezdtem el-esni, s aki újból és újból visszaadta arcom fényességét.

Visszatekintve látom és megértem, hogy ennek az útnak a sötét és nehéz szakaszai is üdvösségemet szolgálták, és hogy ő pontosan ekképpen jól vezetett engem.

Köszönetet mondok szüleimnek, akik nehéz időkben életet adtak nekem, és nagy lemondások árán szeretetükkel csodálatos otthont készítettek számomra, mely a mai napig tündöklő fénnel ragyogja be minden napomat. Apám tisztánlátó hite megtanított bennünket, testvéreket hinni, és mint útjelző szilárdan állt összes tudományos ismeretem közepette; édesanyám szívből fakadó istenhite és nagy jósa olyan örökség, amelyért nem tudok eléggé hálás lenni. Nővérem évtizedeken át önzetlenül és odaadó gondoskodással szolgált engem; a bátyám mindig egyengette az utat előttem világos véleményeivel, erős elszántságával és szíve derűjével; e nélkül a mindig újból előttem járás és mellettem haladás nélkül nem tudtam volna megtalálni a helyes utat.

Szívből köszönöm Istennek azt a sok barátot, férfiakat és nőket, akiket újból és újból mellém állított; a munkatársakat utam minden szakaszában; a tanárokat és a diákokat, akiket nekem adott. Hálásan bízom mindannyiukat az ő jószágára. És szeretnék köszönetet mondani az Úrnak az Alpok bajor előhegységében fekvő gyönyörű szülőföldemért, amelyen keresztül újra és újra magának a Teremtőnek a ragyogását láthattam. Köszönöm a szülőföldemen élő embereknek,

hogy mindig megélhettem náluk a hit szépségét. Imádkozom, hogy hazánk a hit országa maradjon, és kérlek Benneteket, kedves honfitársaim, ne hagyjátok, hogy elfordítsanak benneteket a hittől. Végül köszönetet mondok Istennek mindazért a szépségért, amit megtapasztalhattam utam különböző állomásain, de különösen Rómában és Olaszországban, mely második hazám lett.

Mindazoktól, akiket bármilyen módon megbántottam, szívből bocsánatot kérek.

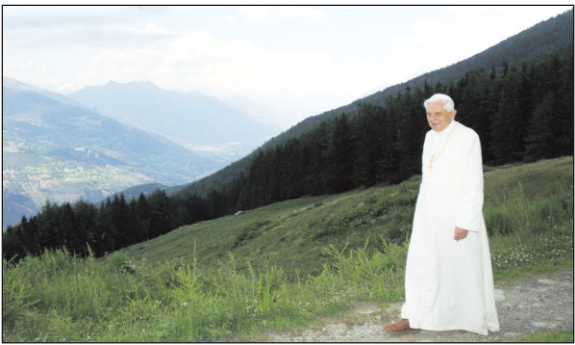
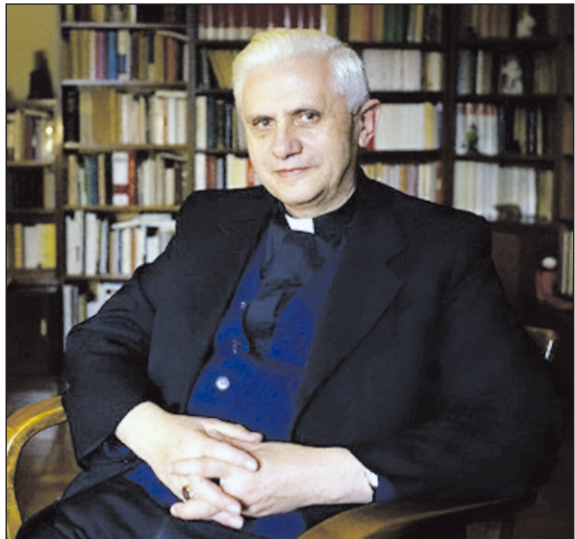
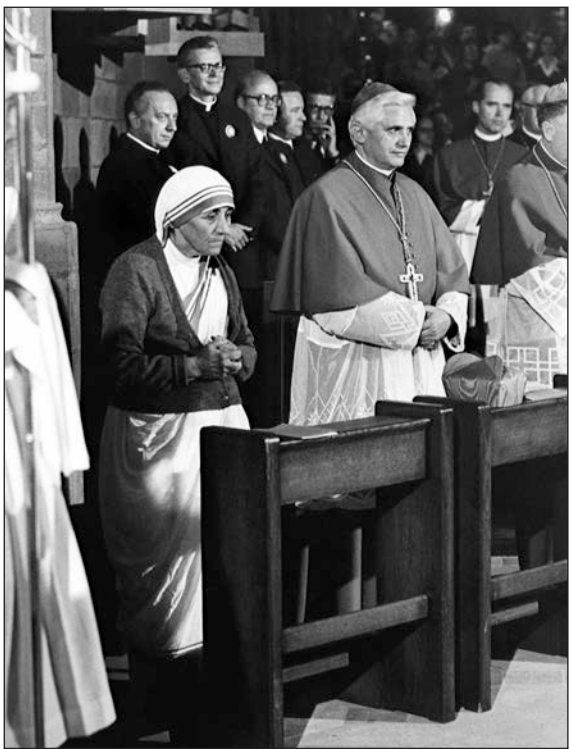
Amit korábban honfitársaimnak mondtam, most mindazoknak mondom, akiket az Egyházban szolgálatomra bízta: Álljatok szilárdan a hitben! Ne hagyjátok magatokat összezavarni! Gyakran úgy tűnik, mintha a tudomány – egyrészt a természettudományok, másrészt a történeti kutatás (különösen a Szentírás-magyarázat) – olyan megdönthetetlen felismerésekkel szolgálna, amelyek ellentétesek a katolikus hittel. Hosszú idő óta szemtanúja voltam a természettudomány változásainak, és láthattam, hogyan omlanak le a hittel szembeni látszólagos bizonyosságok, és hogy nem tudománynak, hanem csak látszólag a tudományhoz tartozó filozófiai értelmezéseknek bizonyulnak; ahogyan persze azt is, hogy a hit a természettudományokkal folytatott párbeszédben megtanulta jobban megérteni állításainak határait és így önnön sajátos valóságát is. Hatvan éve kísérem a teológia, különösen a biblikus tudományok útját, és azt láttam, hogy a nemzedékek lecserélődésével megingathatatlanul tűnő tézisek összeomlottak, merő hipotéziseknek bizonyultak: a liberális nemzedék (Harnack, Jülicher stb.), az egzisztencialista nemzedék (Bultmann stb.), a marxista nemzedék. Láttam és látom, ahogyan a hipotézisek kuszaságából újra és újra előtárult és előtárul a hit értelmessége.

Jézus Krisztus valóban az út, az igazság és az élet – és az Egyház, minden hiányosságával együtt, valóban az ő teste.

Végül alázattal kérem: imádkozzatok értem, hogy az Úr minden bűnöm és hiányosságom ellenére befogadjon örök országába! Mindazokért, akiket az Úr rám bízott, nap mint nap szívem mélyéből imádkozom.

2006. augusztus 29.
XVI. Benedek pápa

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Lembergbe küldte a cseresznyét

Az elhunyt pápára emlékezik egykori másodtitkára, Mokrzycki érsek

XVI. Benedek emeritus pápa földi útja 2022. december 31-én véget ért. Mieczysław Mokrzycki, aki II. János Pál halálát követően, Benedek péteri szolgálatának első két évében a pápa másodtitkára volt, a Credo ukrán katolikus hírportálnak elmondta, hogyan marad meg emlékeztében XVI. Benedek pápa, és milyen volt utolsó találkozásuk a Vatikánban.

A II. János Pál mellett töltött tízévi munka után az a szerencse ért, hogy XVI. Benedek pápa titkára lehettem. Ez egy új, de csodálatos élmény volt számomra. Még akkoriban ismerkedtem meg Ratzinger bíborossal, amikor a Hittani Kongregáció prefektusa-ként minden pénteken eljött audienciára II. János Pál pápához. Nagyon szerény és finom lelkű ember volt, tapintatos és rendkívül művelt. Meg kell mondanom, hogy Ratzinger bíboros nagyszerű teológus volt. János Pál pápa gyakran mondogatta, hogy nyugodtan

alhat, nem aggódik a Katolikus Egyház hittanításai miatt, mert ott van Ratzinger bíboros. Benedek pápa is nagy tiszteletben tartotta elődjét.

Emlékszem, egyszer séta közben Benedek pápa megállt (a Vatikán kertjében) a Fatimai Szűzanya szobra mellett, és azt mondta: illene lecserélni a rózsafüzért, mert már nagyon napszitta. És tüstént hozzátette: szeretné megkoronázni a szobrot Szűz Mária iránti hálája jeléül, amiért megmentette az elődje életét. XVI. Benedek pápa mély hitű emberként élt, és mindennap sok időt töltött

a kápolnában. Nagyon felelősségteljes volt, gondosan készült prédikációira és beszédeire, mindig lelkiismeretesen viszonyult a találkozókhöz és az audienciákhoz is.

Az emberekkel való személyes kapcsolatait a készségeség jellemezte, és tudta, hogyan lehet bárkivel jó kapcsolatot teremteni nagyon rövid idő alatt. Emlékszem, a pápa-

nak feltűnt, hogy szeretem a cseresznyét. S még később is, amikor már nem a Vatikánban dolgoztam, júniusban mindig cseresznyét küldött nekem Lembergbe (Lviv). Amikor pedig nem volt erre lehetőség, levélben írta meg, mennyire sajnálja, hogy idén nincs kívül cseresznyét küldenie. Ez a gesztus is azt mutatja, hogy milyen figyelmes volt mások iránt még az ilyen apró dolgokban is. Mindig is érdekelt az ukrániai szolgálatom. Valahányszor a Vatikánban jártam, meghívott ebédre, szívesen találkozott velem, és érdeklődött minden iránt, ami Ukrajnában történik.

Utolsó találkozásunkra november 13-án került sor.

Nagyon együttérző volt mindnyájunkkal a háborúval kapcsolatban. Biztosított afelől, hogy mindennap imádkozik Ukrajnáért. Talán Lembergben van a világon az egyetlen olyan ólomüveg ablak, amely XVI. Benedek és Szent II. János Pál képét ábrázolja, egyelőre még gloriola nélkül. Benedek pápa temetésén szeretném látni (és remélem, így is lesz) a „Santo subito” (máris szent) feliratú táblákat, ahogyan annak idején II. János Pál temetésén is feltűntek. Mert Joseph Ratzinger valóban szent ember. Amikor naponta láttam, figyelhettem őt, meg voltam győződve erről.

Forrás és fotó:
Credo
Fordította:
Hidász Ferenc OFM